

## **LAUREA AMMATTIKORKEAKOULU**

### **Liiketalouden koulutusohjelma, Peer to Peer (Laurea Hyvinkää, liko), HLBP09KN**

#### **LAUREA-AMMATTIKORKEAKOULUN OPETUSSUUNNITELMAT, YLEINEN KUVAAUS**

##### **Oppimiskäsitys Laureassa**

Ammattikorkeakoulun lakisääteisinä tehtävinä ovat tutkimus- ja kehittämistehtävä, aluekehitystehtävä ja pedagoginen tehtävä. Näiden tehtävien integroiminen on suunnannut Laureaa etsimään ratkaisuja, jotka parhaiten mahdollistavat asetettuihin haasteisiin vastaamiseen. Päämääränä ovat meiltä valmistuvat, tutkintojen edellyttämät osaajat, jotka ovat myös oman työnsä ja työelämän tutkivia kehittäjiä sekä sellainen tutkimukseen perustuva työelämäosaamisen kehittämistyö, jonka vaikutukset näkyvät toimintaympäristöissämme.

Tuloksena on korkeakoulujen arviointineuvoston palkitsema Learning by Developing -toimintamalli, joka tarkoittaa oppimisprosessin ja työelämlähtöisen kehittämishankeprosessin yhteensovittamista. Kehittämishanke rakentuu kumppanuusperiaatteelle, joka tarkoittaa sitä, että opiskelijat, opettajat ja työelämän asiantuntijat yhdessä työskentelevät hankeympäristössä. Oppiminen etenee hankkeen etenemisen myötä. Kun lähtökohtana on aito, työelämlähtöinen, tutkimukseen kytketty kehittämisshanke, oppiminen sisältää niitä osaamisen vaatimuksia, joita opiskelijan tuleva ammattikorkeakoulututkinto edellyttää.

Tietoyhteiskunnan jäsenenä olemme tietotulvan keskellä. Tietoa ei enää tarvitse antaa, tärkeintä on oppia käsittelemään ja valitsemaan merkityksellinen tieto, jota voi hyödyntää ja soveltaa omassa oppimisessa ja kehittämishankkeessa. Ammattikorkeakoulussa on tärkeää myös taitavaksi osaajaksi kehittyminen. Kehittämishankkeeseen osallistuminen mahdollistaa aitoihin työprosesseihin osallistumisen ja työvälineiden haltuun ottamisen käsitteinä ja taitoina. Työelämlähtöisessä kehittämishankkeessa yksilö ja hankeyhteisö oppivat. Lisäksi kehittämishanke tuottaa uutta osaamistietoa työelämän kehittämiseksi ja uudistamiseksi.

##### **Oppimisympäristöt**

Laurealainen oppimisympäristö mahdollistaa osaamisen kehittämisen oppijalle, organisaatiolle, alueelle ja kumppaneille. Oppimisympäristö on fyysinen ja psyykinen tila, joka ilmentää kehittämistoiminnan toteuttamisen kulttuuria, henkeä, aikaa, yhteisöä ja käytännettä muodostaen siten osaamisen kehittämisen kokonaisvaltaisen toimintaympäristön. Osaamisympäristön tavoitteena on mahdollistaa oppimistulosten syntyminen ja tukea uuden osaamisen luomista ja kehittämistä sekä vuorovaikutusta toimintaympäristön kanssa. Oppimisympäristöt toteuttavat Laurean tavoitteellista kehittämistyötä.

Oppimisympäristöissä hyödynnetään sisäisiä ja ulkoisia verkostoja sekä ollaan jatkuvassa vuorovaikutuksessa työelämän kanssa. Uudet tiedot ja taidot hankitaan aidoissa ongelmanratkaisui- ja kehittämistehtävissä, jotka tuovat reaali maailman kompleksisuuden osaamisen kehittämisen kohteeksi. Alueellinen vaikuttaminen lisääntyy rikastuttavien yhteisöjen ja niiden muodostamien verkostojen toiminnan kautta. Hankkeiden myötä opitaan verkostotoiminnan perusteita, sosiaalisuutta ja kommunikointia alan asiantuntijoiden kanssa. Työelämän ja opintojakson toisiaan kohtaava rajapinta on tärkeä kehittäjäksi kasvamisen ja osaamisen kehittämisen kannalta. Kehittäjäksi kasvatetaan tekemällä kehittämistyötä ja olemalla vuorovaikutuksessa osaamisverkostoissa.

Opiskelussa käytetään monipuolisesti tietolähteitä ja välineitä. Opiskelussa interaktiiviset oppimisympäristöt luovat puitteet mahdollistaen oppimisen strukturoinnin siten, että opiskelu tarjoaa tilanteita, haasteita ja välineitä, jotka auttavat oppijaa hyödyntämään omia ajattelun resurssejaan. Toiminta muodostuu jatkuvaksi ongelmanratkaisuprosessiksi, jossa korostuu tutkiminen, kehittäminen ja uuden osaamisen tuottaminen. Tietoisella ja systemaattisella kehittämistyöllä tuotetaan hanketta eteenpäin vieviä ideoita ja käytäntöjä ja synnytetään uutta osaamista. Tuloksena syntyy luomus, uusi toimintatapa, malli tai tuote.

Uutta luovien prosessien syntyminen helpottuu rakenteissa, joissa on tilaa vapaamuotoiselle luovuudelle, innovatiivisuudelle ja eri toimijoiden sisäisen motivaation kohteina olevien asioiden edistämiseksi. Toiminnassa on merkityksellistä yhteisöllisyys sekä oppimisen sosiaalinen ja kulttuurinen ympäristö. Merkittävää on luoda osaamisen kehittymistä edistävä ilmapiiri, spirit, kehittämisen henki.

Kehittämistyö toteutuu hankkeina, joissa yhdistyy eri koulutusohjelmien osaaminen. Toteutusryhmät muodostetaan opiskelijoista, harjoittelijoista, opettajista sekä työelämän asiantuntijoista siten, että keskinäinen osaamisen

vuorovaikutus kohtaa käytännön tasolla. Hankkeissa opiskelijat suorittavat opintojaksoja, harjoittelua tai tekevät opinnäytetöitään. Ryhmissä opettajat eivät organisoivat valmiiksi hanketoimintaa ja aseta sille tavoitteita, vaan tiimin jäsenet vastaavat yhdessä hankkeen tavoitteista ja toiminnasta. Opiskelija saa kokemuksen asiantuntijakulttuurista ja täysvaltaisena asiantuntijana toimimisesta. Opiskelijan itseohjautuvuus kasvaa ja hän asettaa itse tavoitteita itselleen. Tällöin hanketoiminta mahdollistaa ylärajattoman oppimisprosessin, jossa ei synny opetussuunnitelman, oppikirjan tai opetustoiminnan muodostamaa lasikattoa oppimiselle. Kehittämistoiminta mahdollistaa yksilöllisyyden opinnoissa.

Käytännön sovellukset uudenaikaisista oppimisympäristöistä ovat yhteisön innovaatioympäristöinä toimivat, verkostoissa toteutettavat hankkeet ja projektit sekä erilaiset oppimis- ja kehittämistoiminnalle suunnitellut toimintatilat, osaamiskeskittymät ja kehittämislaboratoriot. Työmuotona on jaettuun asiantuntijuuteen pohjautuva yhteistoiminta, jota tukee osaamisen jakamisen menetelmät: ohjaus ja opetustuokioidet, havaintoesitykset, tiimipalaverit, palautetilaisuudet ja seminaarit.

## **Opiskelija**

Työelämälähtöisessä tutkimus- ja kehittämishankkeessa kumppanuus tarkoittaa opettajien, työelämäosaajien ja opiskelijoiden yhteistyötä. Yhteistyössä on lähtökohtana kehittämishankkeeseen vastuullinen sitoutuminen. Kaikki osalliset nähdään oppijoina, koska kehittämishankkeessa tavoitellaan muutosta, jotakin uutta. Kumppanuus tarkoittaa myös keskinäistä kunnioitusta ja erilaisen osaamisen arvostamista. Kehittämishankkeen eteneminen edellyttää osaamisen jakamista ja rakentamista erilaisista asiantuntijuuksista. Opiskelija on mukana yhteistyökumppanina, joka kartuttaa omaa osaamistaan työvälineitä hankkien ja erilaisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin osallistuen. Osaaminen rakentuu tulevaa tutkintoa vastaavasta tutkittuun tietoon perustuvasta tietämisestä, ammatillisen kontekstin ymmärtämisestä, tekemisen osaamisesta ja erilaisten työelämätilanteiden hallintataidoista. Yhteistyökumppanina toimiva opiskelija rakentaa itselleen oman oppimissuunnitelman tavoitteineen siten, että tunnistaa ne osaamisen vaatimukset, joita kehittämishankkeeseen osallistuminen edellyttää ja tunnistaa myös osaamisen, jonka saavuttamisen hankkeeseen osallistuminen mahdollistaa. Kehittämishankkeessa opiskelija oppii yksilönä ja on mukana yhteisön yhdessä oppimisessa sekä uuden osaamistiedon tuottamisessa.

## **Opettajuus**

Opettajan rooli kehittämishankkeessa voidaan kuvata myös osaamisensa asiantuntijana, osallistujana ja pedagogisena ohjaajana, joka mahdollistaa opiskelijoiden kasvamisen ja kehittymisen työelämäosaajiksi. Laurean opettajat ovat toisinsanoen sekä tutkijoita- ja kehittäjiä, aluekehitysvaikuttajia että pedagogeja. Kehittämishankkeessa toimitaan ja tehdään yhdessä, mikä muuttaa opettajan roolin osaamisen siirtäjästä osaamisen kehittämisen ohjaajaksi.

Tutkijoina toimivien opettajien tutkimusraportit osoittavat kehittämishankkeiden vaikuttavuuden työelämäosaamisen uudistajana ja kehittäjänä. Osa opettajista toimii kehittäjinä, jotka vastaavat kehittämishankkeen prosessien tunnistamisesta ja eteenpäin viemisestä. Kolmas rooli opettajille löytyy työpajoista, joissa välittyy ja siirtyy kulttuuripohjainen tieto ja joissa opiskelijat saavat työvälineitä haltuunsa. Opettajuus sisältää myös työelämäkumppanuuden. Kehittämishankkeeseen osallistuvat työelämän asiantuntijat tuovat mukanaan työelämäosaamisessa olevan tiedon, opettajat varmistavat osaamista selittävän tutkitun tiedon läsnäolon ja yhdessä tuotetaan uutta osaamistietoa työelämän kehittämiseksi ja uudistamiseksi.

## **Osaamisen arviointi**

Osaamisen arviointi kehittämishankelähtöisessä oppimisessa ohjaa tulevia valintoja sekä osoittaa asetettujen päämäärien saavuttamisen. Osaaminen tunnistetaan tieto-, taito- ja arvo-osaamisena, ja kokemuksellisenä osaamisena, joihin sisältyy yksilön ja yhteisön osaaminen. Kehittämishankkeessa arvioidaan yksilön ja hankeyhteisön oppimista, kehittämishankkeen prosessien etenemistä ja merkitystä sekä saavutettuja tuloksia.

Osaamisen arviointi perustuu opetussuunnitelmassa esitettyihin tavoitekuvauksiin. Tavoitteet kertovat, mitä osaamista opiskelijoilta edellytetään tutkinon saavuttamiseksi. Teemat kuvaavat koulutusohjelmakohtaisen substanssiosaamisen, joka saa erityistä syvyyttä, kun opetuksessa samalla tuetaan yleisten kompetenssien kehittymistä. Yleisten kompetenssien oppiminen varmistaa ammattikorkeakoulutasoisen, ammatillisen sivistyksen rakentumisen ja teemojen osaamisen saavuttaminen puolestaan työelämäosaamisen rakentumisen. Yleisten kompetenssien osaamistavoitteet kuvataan kolmitasoisesti. Opiskelija - yhdessä ohjaava opettajan - kanssa valitsee ne tasot, jotka hän kustakin yleisestä kompetenssista haluaa saavuttaa. Nämä ohjaavat oman oppimissuunnitelman

laatumista. Yleisten kompetenssien osaaminen arvioidaan laadullisesti, portfolioiden avulla. Opintojaksot arvioidaan myös arviointinumeroin 1 – 5. Osaamisen arviointi esitetään opiskelijan tutkintotodistuksessa. Yleisten kompetenssien arviointi tulostuu opiskelijan tutkintotodistuksen liitteeksi.

## **LAUREAN YLEISET KOMPETENSSIT**

### **Laurean yhteiset kompetenssit, yleistä**

Alan ydinosaamisen lisäksi Laureassa on määritelty viisi sellaista yleistä osaamisaluetta, joiden hallitseminen on kaikkien alojen ammattilaisille tärkeää. Näitä osaamisalueita kutsutaan yleisiksi kompetensseiksi. Yleisiä kompetenssien osaamista kehitetään opintojen aikana ja osaamisen taso myös arvioidaan.

Opetussuunnitelman yleisten kompetenssien määrittely on tapahtunut analysoimalla tulevaisuuden työelämässä tarvittavaa eri alojen yhteistä osaamista.

Kaikille koulutusohjelmille yhteisiä yleisiä kompetensseja ovat

- eettinen osaaminen
- globalisaatio-osaaminen
- innovaatio-osaaminen
- reflektio-osaaminen
- verkosto-osaaminen.

Yleiset kompetenssit kytkeytyvät tiiviisti opintojaksojen sisältöihin. Yleisien kompetenssien osaamista jäsennetään tasojen avulla. Jokaisen yleisen kompetenssin kohdalla on erotettu henkilökohtaisen osaamisen taso, organisaation kehittämisen taso sekä yhteiskunnallisen uudistamisen taso. Yleisten kompetenssien tavoiteltavat osaamistasot on määritelty kunkin koulutusohjelman opetussuunnitelmassa. Kaikkien Laurean opiskelijoiden edellytetään saavuttavan vähintään henkilökohtaisen tason osaaminen kaikissa yleisissä kompetensseissa. Monien yleisten kompetenssien kohdalla yhteiskunnallisen uudistamisen tason osaamisen saavuttaminen mahdollistuu vasta ylemmän ammattikorkeakoulututkinnon yhteydessä.

### **Eettinen osaaminen**

Moraali viittaa yksilön käsityksiin hyvästä ja oikeasta, kun taas etiikka viittaa sellaisiin moraalikäsityksiin, joista yksilö on tietoinen ja joihin hän sitoutunut. Etiikka on systemaattinen yritys ymmärtää moraalikäsitteitä; eettisiä sääntöjä ja periaatteita, hyveitä ja arvoja. Eettisessä osaamisessa moraalit ja etiikka kytkeytyvät keskeisesti toisiinsa, koska opiskelijan moraalinen kompetenssi luo perustan hänen eettiselle kompetenssilleen. Eettinen osaaminen koostuu neljästä eri komponentista (1) eettisestä herkkyydestä (2) eettisestä motivaatiosta ja (3) moraalis-eettisestä ongelmanratkaisusta ja (4) eettisestä toimeenpanotaidosta.

Jotta opiskelijan toiminta olisi eettistä, hänellä täytyy olla herkkyyttä havaita tilanteeseen sisältyvä eettinen ongelma. Eettinen herkkyyden tarkoittaa taitoa tunnistaa kunkin osapuolen erityispiirteet, tarpeet, oikeudet ja velvollisuudet. Se sisältää tietoisuuden siitä, kuinka oma toiminta vaikuttaa toisten ihmisten hyvinvointiin sekä erilaisten mahdollisten toimintalinjojen ja niiden seurauksien kuvittelun ja ennakkoinnin kullekin osapuolelle. Empatia- ja roolinottotaidot ovat eettisen herkkyyden ydin. Opiskelija tarvitsee myös tietoa keskeisten asiakasryhmien erityispiirteistä ja alan keskeisistä eettisistä ongelmista. Eettisen herkkyyden punainen lanka on ammatilliset vuorovaikutustaidot, jotka ovat aktiivisen kehittämisen kohteena koko koulutuksen ajan.

Eettinen motivaatio tarkoittaa sitoutumista moraalis-eettisiin arvoihin ja vastuuta omien tekojen seurauksista. Opiskelijan vastuunotto kehittyy henkilökohtaisesta vastuusta yhteisölliseen ja yhteiskunnalliseen vastuuseen. Eettisen motivaation kehittäminen edellyttää myös oman alan arvoperustan tuntemista ja arvokeskusteluun osallistumista.

Moraalis-eettinen ongelmanratkaisu tarkoittaa taitoa ratkaista eettinen ongelma kriittisesti argumentoiden. Se edellyttää eri ratkaisuvaihtoehtojen pohtimista sekä alan eettisten sääntöjen ja erilaisten eettisten lähestymistapojen tuntemista ja soveltamista. Kehittyvä osaaminen sisältää taidon ratkaista perustellusti yksilöiden välisiin suhteisiin liittyviä ongelmia, työyhteisöön liittyviä ongelmia sekä yhteiskunnallisia ja globaaleja ongelmia.

Moraalinen toimeenpanotaito tarkoittaa kykyä toimia tavoitteellisesti eettisen ongelman ratkaisemiseksi (neuvottelu- ja konfliktinratkaisutaidot) sekä rohkeutta toimia eettisten arvojen mukaisesti hankalissakin tilanteissa. Jotta

ammattillinen toiminta olisi eettisesti kestävä, tarvitaan kaikkiin komponentteihin liittyvää osaamisen kehittämistä.

#### **Eettisen osaamisen tasot:**

Henkilökohtaisen osaamisen tasolla opiskelija osaa:

- reflektoida omia arvojaan ja oman toiminnan seurauksia toisten ihmisten hyvinvoinnille
- toimia alan arvoperustan pohjalta eettisiä periaatteita noudattaen
- soveltaa ongelmanratkaisussaan oman alan eettisiä sääntöjä
- tarkastella tilanteita eri osapuolten näkökulmasta
- toimia suvaitsevaisesti ja ymmärtävästi monikulttuurisissa verkostosuhteissa
- soveltaa eettisiä periaatteita t&k -hankkeissa.

Organisaation kehittämisen tasolla opiskelija osaa:

- ottaa toiminnassaan huomioon keskeisten asiakasryhmien erityispiirteet, tarpeet ja oikeudet
- rakentaa asiakaslähtöisen vuorovaikutussuhteen ja toimia dialogisesti
- ottaa vastuuta yhteisön hyvinvoinnista ja toiminnan eettisyydestä
- tarkastella eettisiä ongelmia organisaation ja yhteisön näkökulmasta
- kehittää oikeudenmukaisia menettelytapoja toiminnassaan.

Yhteiskunnallisen uudistamisen tasolla opiskelija osaa:

- kriittisesti reflektoida omia asenteita ja stereotypioita
- osallistua aktiivisesti yhteisön arvokeskusteluun
- ottaa vastuuta yhteiskunnallisella ja globaalilla tasolla
- argumentoida oikeudenmukaisten sosiaalisten, yhteiskunnallisten ja globaalien muutosten puolesta
- ratkaista konflikteja ja vaikuttaa asioihin.

#### **Globalisaatio-osaaminen**

Globalisaatiolla viitataan tapahtumasarjoihin ja prosesseihin, joiden seurauksena maailma integroituu yhdeksi kaiken kattavaksi sosiaalseksi järjestelmäksi. Globalisaatio viittaa siis globalisaation prosesseihin. Globaalilla taas tarkoitetaan globaaleja (maailmanlaajuisia) ilmiöitä tai globalisaation prosessien lopputulosta, täysin integroitunutta maailmaa. Globalisaatioon liittyvä kestävä kehitys on globaali poliittinen ohjelma, jonka tavoitteena on hyvinvoinnin edistäminen ympäristövastuullisesti ja luonnon kantokyvyn rajoissa.

Globaalit vuorovaikutussuhteet voidaan jakaa taloudelliseen, kulttuuriseen, poliittiseen ja sosiaaliseen vuorovaikutukseen. Globalisaation tematiikkaan kuuluvat myös ekologiset ja luonnontieteelliset kysymykset. Kestävä kehitys yhdistää nämä ulottuvuudet toisiinsa. Sen tavoitteena on taloudellisen kasvun, kulttuurisen monimuotoisuuden, sosiaalisen hyvinvoinnin ja luonnon ekologisen toimivuuden huomioonottaminen politiikassa ja käytännössä.

#### **Globalisaatio-osaamisen tasot:**

Henkilökohtaisen osaamisen tasolla opiskelija osaa:

- hyödyntää oman alansa kansainvälisiä tietolähteitä
- ottaa huomioon monikulttuurisuuden ja kansainvälisyyskehityksen vaikutuksia ja mahdollisuuksia omalla ammattialallaan
- tunnistaa oman ammatillisen toimintansa merkityksen suhteessa globaaleihin vuorovaikutuksiin ja kestäväan kehitykseen
- arvioida omia arvolähtökohtiaan kestäväan kehityksen ja globalisaation periaatteista käsin sekä soveltaa niitä omassa ammatillisessa toiminnassaan.

Organisaation kehittämisen tasolla opiskelija osaa:

- ottaa huomioon oman toimialan ja organisaatioiden vaikutukset kestäväan kehitykseen, vastuullisuuteen ja kansainvälisiin yhteyksiin
- edistää ympäristö- ja yhteiskuntavastuullisuuden arvoja toimialansa organisaatiossa ottamalla huomioon globaalit vuorovaikutukset
- soveltaa toimialansa organisaatiossa kestäväan kehityksen mukaista vastuullisuutta
- toimia kansainvälisissä verkostoissa.

Yhteiskunnallisen uudistamisen tasolla opiskelija osaa:

- tunnistaa yhteiskunnallisten kysymysten globaalin luonteen ja kestäväan kehityksen piirteet
- arvioida kriittisesti yhteiskunnan arvoja ja toimintatapoja kestäväan kehityksen lähtökohdista ottamalla huomioon

globaalit vuorovaikutukset

- argumentoida yhteiskunnallisella tasolla soveltaen kestävän kehityksen periaatteita ja ottaen huomioon globaalien vaikutusten näkökulmat.

## **Innovaatio-osaaminen**

Yhteiskunnallisen innovaattorin tasolla toimija osaa edellisten tasojen lisäksi verkostojen ja yhteiskunnallisen toiminnan jatkuvan seuraamisen ja analysoinnin. Hän osaa myös huomioida laajemmat viitekehykset kaikissa muutosprosesseissa, ja osaa sitouttaa ihmisiä toimimaan yhteisten päämäärien eteen. Kaikki nyky-yhteiskunnan prosessit ovat jatkuvan muutoksen kohteina. Sekä EU:n, Suomen että Laurean strategioihin on valittu tavoitelluksi toimintatavaksi positiivinen suhtautuminen muutokseen. Muutosta ei pyritä vain sietämään, vaan muutos nähdään mahdollisuutena, jonka haltuunotto vaatii jatkuvaa innovointia. Näiden strategioiden mukaisesti tulevaisuuden ammattilaisilla pitää olla osaamista innovoinnista, joten innovaatio-osaaminen on perusteltua sisällyttää myös Laurean yleisiin kompetensseihin.

Innovaatiolla tarkoitetaan uutuutta, joka on toteutettu lisäarvoa tuottavasti. Määritelmässä on siis huomioitava kolme erillistä osaa: 1) uutuus, 2) toteutus ja 3) lisäarvo. Pelkkä idea ei siis riitä innovaatioksi eikä idearikkaus tee innovaattoria.

Innovaatioprosessi voidaan jakaa kolmeen osaan: jatkuva tilanteen arviointi, innovaatioidean tuottaminen ja toteutusprojekti. Innovaatioita voi tapahtua viidellä tasolla: henkilökohtaisella, tiimissä, organisaatiossa, verkostossa ja yhteiskunnassa.

Henkilökohtaisen innovaatio-osaamisen tasolla opiskelija osaa toimia innovatiivisena uudistajana sekä henkilökohtaisella tasolla että omassa ammattiryhmässään. Lisäksi opiskelijan tulisi osata työskennellä oman lähityöympäristönsä muutoshankkeissa myös toteuttavassa roolissa.

Organisaation innovaattorin tasolla opiskelijan tulisi valmistuessaan osata perustason lisäksi myös oman tiiminsä innovaatiotoiminnan käynnistäminen sekä kaikkien innovaatiotyökalujen käyttö koko organisaation viitekehvyssä. Tulevaisuuden verkosto-orientoituneemmassa toimintamallissa organisaation innovaattorin pitäisi myös osata tukea aktiivista uudistamista vapaamuotoisemman verkoston osana.

Yhteiskunnallisen innovaattorin tasolla toimija osaa edellisten tasojen lisäksi verkostojen ja yhteiskunnallisen toiminnan jatkuvan seuraamisen ja analysoinnin. Hän osaa myös huomioida laajemmat viitekehykset kaikissa muutosprosesseissa, ja osaa sitouttaa ihmisiä toimimaan yhteisten päämäärien eteen.

### **Innovaatio-osaamisen tasot:**

Henkilökohtaisen osaamisen tasolla opiskelija osaa:

- analysoida omaa ajatteluaan, tietoaan ja omaa toimintaansa
- suunnitella, organisoida ja kehittää omaa toimintaansa
- asettaa tavoitteita ja konkretisoida ne tilanteenmukaisesti
- toimia idearikkaasti, luovasti ja ideoita kiteyttäen sekä saada muut idean kehittämiseen mukaan
- käyttää erilaisia ideointimenetelmiä
- johtaa itseään sekä työskennellä muutoksessa sekä erilaisissa projekteissa
- toteuttaa projektin väli- ja loppuarvioinnin.

Organisaation kehittämisen tasolla opiskelija osaa:

- seurata ja analysoida organisaation toimintaprosesseja ja tuloksia
- käyttää benchmarking -menetelmää toiminnan kehittämisessä
- äyittää erilaisia tiimityömenetelmiä
- johtaa projekteja, prosesseja ja verkostoja tai osallistua niiden johtamiseen • muita sitouttavalla tavalla
- nivoa innovaatiot organisaation strategiaan tavoitteisiin
- ottaa huomioon innovaatiotoiminnan luonteen ja vaatimukset.

Yhteiskunnallisen uudistamisen tasolla opiskelija osaa:

- kerätä ideoita verkostosta, myydä niitä sekä kytkeä ideat yhteiskunnalliseen viitekehykseen
- varmistaa innovaatiotoimintaan osallistujien riittävän sitoutumisen (ohjaus, kannustaminen)

- luoda ja tuotteistaa innovaatioita
- toimia tuloksellisesti innovaatioverkostoissa sekä tunnistaa ja tutkia innovaatiomekanismeja

## Reflektio-osaaminen

Reflektio on oman toiminnan perusteiden, lähtökohtien sekä seuraamusten kriittistä analysointia. Reflektion kohteena voi olla nykyhetki tai menneisyys.

Aiempiä kokemuksia reflektoidessaan yksilö antaa merkityksen tapahtumille. Osaamisen kehittyminen mahdollistuu uuden merkityksen myötä. Ajattelutaitojen ja käsitteiden kehittyessä yksilö pystyy käsittelemään laajempia kokonaisuuksia, erottelemaan ilmiöitä toisistaan sekä havaitsemaan paremmin uusia ilmiöitä.

Nykyhetken reflektiossa yksinkertainen aiemmin tiedostamaton rutiinitoiminta muuttuu tiedostetuksi toiminnaksi. Kriittisessä reflektiossa yksilön koko merkitysperspektiivi muuttuu hiljaisen tiedon tullessa näkyväksi, jolloin oppiminen muuttuu toiminnaksi. Kriittinen reflektio edellyttää suhdetta yhteisöön, käsitteisiin ja teorioihin. Reflektiivisyys on siis ajatteluprosessi. Reflektiivisyys on keskustelua, ongelman ratkaisua toteen näytettyjen perusteiden pohjalta. Ihmisten avoimessa keskustelussa erilaiset näkökulmat antavat uusia haasteita. Dialogissa oppija/oppijat voivat tutkia erilaisia näkökulmia pyrkien yhteisen merkityksen luomiseen. Syvä ajattelu antaa aikaa ja tilaa ratkaista havaittu ongelma tarkastelemalla ja selvittämällä sitä myös tutkimusmenetelmällisin keinoin. Laajentunut ymmärrys itsestä suhteessa toisiin opiskelijoihin, asiakkaisiin, työyhteisöön tai kirjoittajiin edellyttää itsetutkiskelua, kriittistä toisten arviointia ja omien voimien analysointia. Itseohjautuvuudessa painottuvat toisten mukana olo ja yhteisöllisyys. Kriittinen tiedostaminen auttaa tunnistamaan omia oppimismahdollisuuksia ja niitä ohjaavia tekijöitä. Oman toiminnan reflektointi toisten kanssa mahdollistaa omien ajatusten koettelemisen ja myös niiden jakamisen toisten kanssa. Reflektiivisyys on ammatillista kasvua ja osaamista, jota ohjaavat ihmisen metakognitiiviset kyvyt. Asiantuntijaksi oppimisen prosessissa reflektiivisyys on osa tutkivaa ja kehittyvää työtä.

## Reflektio-osaamisen tasot:

Henkilökohtaisen osaamisen tasolla opiskelija osaa:

- arvioida omaa oppimistaan ja osaamistaan sekä laatia oman kehityssuunnitelman
- tunnistaa kehittämishaasteita ja hahmottaa ongelmia
- kehittää osaamistaan itsenäisesti ja muiden kanssa sekä jakaa oppimaansa työyhteisössä
- ottaa roolin ryhmässä /tiimissä
- hankkia ja analysoida tietoa systemaattisesti.

Organisaation kehittämisen tasolla opiskelija osaa:

- toimia dialogisesti, yhteistoiminnallisesti ja itseään arvioiden
- arvioida itsensä johtamista ja asiantuntijaosaamista osana yhteisöä
- arvioida omaa toimintaansa osana ryhmän, yhteisön tai ammattialan toimintaa
- toimia muutoksissa sekä havaita ja hyödyntää erilaisia oppimis- ja toimintamahdollisuuksia
- kriittisesti argumentoida toiminnan lähtökohtia
- käyttää kehittämishaasteiden käsitteitä asianmukaisesti.

Yhteiskunnallisen uudistamisen tasolla opiskelija osaa:

- analysoida omaa toimintaansa yhteiskunnallista ja historiallista taustaa vastaan
- arvioida ja kehittää alueellisten toimintatapojen ja mallien toimivuutta
- arvioida systemaattista tietoa, jota on jäsennetty, tuotettu ja kirjoitettu sekä • kehittää yhteiskunnallista toimintaa tämän pohjalta.

## Verkosto-osaaminen

Verkosto-osaaminen käsittää varsin laajan kentän yksilön viestinnällisistä kompetensseista organisaatiotason verkostoitumiseen ja strategisten verkkojen johtamiseen. Viestintä on yhteisöllisyyden ja yhteiskunnan toiminnan välttämätön edellytys – vain viestinnän kautta on mahdollista luoda yhteisiä, jaettuja merkityksiä. Verkostoissa toimimisen ja verkostoprosessien kehittämisen käyttövoimana on yksilöiden ja organisaatioiden välinen kommunikaatio. Yhteiskunnan ja talouden rakenteiden kehittyminen verkostomaisiksi edellyttää myös näissä

verkostoissa toimivilta ihmisiltä uudentyyppisiä taitoja ja asennoitumista. Dialogi ja vuorovaikutus ovat verkostoyhteiskunnan olennaisia voimavaroja. Laurea-ammattikorkeakoulun tavoitteena on edistää ja kehittää opiskelijoidensa verkosto-osaamista monipuolisesti sekä luoda innovatiivisia verkosto-osaamisen toimintamalleja.

Verkosto-osaamisella tarkoitetaan sisäisen ja ulkoisen tehokkuuden aikaperusteista johtamista niin, että saavutetaan perinteisiä toimintatapoja oleellisesti tehokkaampi tapa toimia. Verkosto-osaamiseen voi sisältyä verkostoitumista ja verkostojohtamista. Verkosto-osaamisella ja strategisilla verkoilla ymmärretään yleensä samaa asiaa. Verkostoitumisella puolestaan tarkoitetaan yritysten ja organisaatioiden yhteistyömalleja, joihin voi osallistua eri tahojen toimijoita. Verkostojohtamisella tarkoitetaan johtamismallia, jolla verkostoa johdetaan.

Verkosto-osaaminen rakentuu hyvin pitkälti verkostoissa toimivien yksilöiden viestintäkompetenssin varaan. Ilman viestintää ja vuorovaikutusta ei ole toimivia verkostojakaan. Organisaatioiden tulee pystyä toimimaan joustavasti muuttuvassa toimintaympäristössä ja myös vaikuttamaan toimintaympäristön kehittymiseen. Ns. oppivassa organisaatiossa viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen on keskeinen työväline toimivien verkostojen luomiseksi ja verkosto-osaamisen kehittämiseksi.

### **Verkosto-osaamisen tasot:**

Henkilökohtaisen osaamisen tasolla opiskelija osaa:

- esittää asioita kirjallisesti, suullisesti ja visuaalisesti käyttäen erilaisia viestintätyylejä
- toimia ammatillisissa viestintä- ja vuorovaikutustilanteissa
- tunnistaa eri tiimityömalleja sekä tehdä tiimityötä
- toimia yhteistyökykyisesti ja aktiivisesti verkoston jäsenenä
- ottaa huomioon kulttuurieroja ja kykenee yhteistyöhön kulttuuriltaan erilaisten henkilöiden kanssa.

Organisaation kehittämisen tasolla opiskelija osaa:

- toimia neuvottelutilanteissa ja johtaa niitä
- toimia erilaisissa ryhmäviestinnän tilanteissa
- viestiä oman ammattialansa aihepiireistä myös ei-ammattillisille kuulijoille
- kehittää asiantuntijaorganisaation verkostomaista työtapaa
- kehittää aloitteellisesti verkostoa.

Yhteiskunnallisen uudistamisen tasolla opiskelija osaa:

- toimia asiantuntijatasoisesti viestinnällisissä tilanteissa
- suunnitella viestintää strategisesta näkökulmasta ja toimia mediassa
- käynnistää verkostotyöskentelyn sekä johtaa strategista verkostoa
- toimia kehittävällä ja tulevaisuutta ennakoivalla otteella sekä vaikuttaa toimintaympäristöönsä
- seurata ja analysoida verkostojen toimintamalleja.

## **Eurooppalainen korkeakoulutusalue**

### **LAUREAN OSAAMISPOHJAINEN OPETUSSUUNNITELMA OSANA EUROOPPALAISTA KORKEAKOULUTUSALUETTA**

## **Eurooppalainen korkeakoulutusalue**

Opetussuunnitelmien uudistamisen suomalaisissa korkeakouluissa on tehnyt ajankohtaiseksi eurooppalaisen korkeakoulutusalueen muodostuminen, nk. Bolognan prosessi. EU:n koulutukseen liittyvät strategiset tavoitteet ohjaavat myös suomalaista koulutusta. Eri maiden koulutusjärjestelmät ovat erilaisia, tätä monimuotoisuutta toisaalta arvostetaan edelleen, mutta toisaalta tarvitaan yhteistyötä ja liikkuvuutta, jotta eri maiden kansalaiset hyötyvät moninaisuudesta eikä siitä tule rajoitetta. Bolognan prosessi käynnistyi v. 1999 opetusministerikokouksella ja sen jälkeen on ollut seurantakokouksia, viimeksi keväällä 2009 Leuvenissa. Prosessissa on mukana nyt 46 maata, muitakin kuin EU-maita. Sen tavoitteena on luoda Euroopasta yhtenäinen, yhteensopiva ja houkutteleva korkeakoulutusalue vuoteen 2010 mennessä.

Prosessin tavoitteet ovat

- ymmärrettävät tutkintorakenteet
- yhdenmukaiset tutkintorakenteet
- opintosuoritusten mitoitustajärjestelmän käyttöönotto

- laadunarvioinnin eurooppalainen ulottuvuus
- liikkuvuuden lisääminen
- korkeakoulujen ja opiskelijoiden osallistuminen
- elinikäinen oppiminen
- korkeakoulutuksen eurooppalaisen ulottuvuuden edistäminen
- koulutuksen ja tutkimuksen yhteistyö.

Ymmärrettävien ja yhdenmukaisten tutkintorakenteiden edistämiseksi on luotu kahden syklin malliin perustuva tutkintorakenne, joka muodostuu ensimmäisen syklin Bachelor-tason tutkinnosta ja toisen syklin Master-tason tutkinnosta. Suomessa on muutettu tutkintorakenne vastaamaan eurooppalaista tavoitetta. Ammattikorkeakouluissa kahden syklin tutkinnot toteutuvat siten, että ensimmäisen syklin tutkinnon, ammattikorkeakoulututkinnon, jälkeen on mahdollisuus suorittaa ylempi ammattikorkeakoulututkinto, johon pääsyn edellytyksenä on ensimmäisen syklin tutkinnon lisäksi kolmen vuoden työkokemus. Tavoitteena pitkällä aikavälillä on, että n. 20 % perustutkinnon suorittaneista suorittaisi ylemmän amk-tutkinnon.

Opintosuoritusten mitoitussuorituksen käyttöönotto tarkoittaa eurooppalaisen ECTS (European Credit Transfer and Accumulation System) -järjestelmän käyttöönottoa. Euroopassa otetaan laajasti käyttöön opintojen mitoitussuoritusjärjestelmää, joka perustuu lukuvuoden työmäärään. ECTS – järjestelmässä yksi lukuvuosi tuottaa 60 pistettä. ECTS – järjestelmä on ollut käytössä jo yli vuosikymmenen, alussa sen käyttö keskittyi pääosin opiskelijanvaihtoon, mutta nyt siis opintojen mitoitussuorituksen kokonaisuudessaan perustuu siihen (aik. transfer, nyt accumulation). Suomessa ammattikorkeakouluissa on opintojen mitoituksessa otettu käyttöön ECTS-järjestelmän mukaiset opintopisteet vuonna 2005.

Eurooppalainen opintosuoritusten ja arvosanojen siirto- ja kertymisjärjestelmä on opiskelijakeskeinen järjestelmä. Siinä on lähtökohtana opiskelijan työmäärä (student workload), joka tarvitaan ohjelman tavoitteiden saavuttamiseen. Opiskelijan oppiminen on tarkoitus tuoda keskipisteeseen opetussuunnitelmissa, niissä kuvataan oppimistulokset (learning outcomes) ja osaaminen (competences). Opetussuunnitelmien perustan tulisi muuttua oppiainejakoisista, opetuksen lähtökohdista rakennetusta suunnittelusta kohti ihmisen kokonaiskehityksen huomioimiseen ja ammatillisen kasvun tukemiseen perustuvia osaamispohjaisia opetussuunnitelmia. Osaamispohjaisesta opetussuunnitelmamallista käytetään englanninkielistä nimitystä Competence-based curriculum.

Kansainvälisen **liikkuvuuden edistämisen** näkökulmasta opetussuunnitelmien tulee olla kansainvälisesti ymmärrettäviä. Koulutuksen rakenteiden ja osaamistavoitteiden määrittelyn yhtenäistämisen tavoitteena on parantaa liikkuvuuden edellytyksiä opintojen aikana korkeakoulujen sisällä ja välillä, mutta myös opintojen jälkeen työelämässä. Eri maissa suoritettujen tutkintojen tunnustamisen ja vertailtavuuden kannalta on tärkeää, että koulutuksen tavoitteet sidotaan konkreettisiin työelämäperustaisiin osaamisvaatimuksiin ja –kuvauksiin. Näihin tavoitteisiin pyritään eurooppalaisella Tuning-projektilla (Tuning educational structures in Europe). Projektissa on määritelty koulutusaloista riippumattomat, kaikille yhteiset yleiset työelämävalmiudet (generic competences) ja koulutusohjelmakohtainen (ammatillinen) erikoisosaaminen (subject-specific competences) tietyille koulutusaloille.

Laurean osaamispohjaisessa opetussuunnitelmassa on huomioitu eurooppalaisen viitekehyksen vaatimukset. Opintojen mitoituksena ovat opintopisteet ja opintojaksot ovat laajoja kokonaisuuksia. Osaaminen on kuvattu opiskelijan oppimistuloksina. Laureassa määritetyt yleiset kompetenssit vastaavat erittäin hyvin kansallisia ja eurooppalaisia osaamistavoitteita yleisten työelämävalmiuksien (generic competencies) osalta sekä Joint Quality Initiative -yhteistyöverkoston luomien Bachelor-tason tutkinnoille asetettujen tavoitteiden osalta. Vertailuaineiston perusteella erityisesti globalisaatio- ja innovaatio-osaaminen näyttäytyvät ainutlaatuisilta kompetensseilta ja sikäli ne toimivat hyvin profiloituneena Laureassa tuotettavaa osaamista kansainvälisen, palveluinnovaatioiden ammattikorkeakoulun näkökulmasta. Laureassa on proaktiivisesti vastattu metropolialueen kansainvälisen kilpailukyyn haasteisiin tämän innovatiivisen osaamispohjaisen opetussuunnitelmatyön myötä ja tällä hetkellä voimavarat kohdennetaan siihen, että opetussuunnitelman toteutuksia kehitetään entistä korkealaatuisemmiksi tuotettaessa uutta osaamista ja uusia innovaatioita Laurean toimintaympäristöön.

Lähteet:

Bolognan prosessi

<http://www.minedu.fi/OPM/Koulutus/artikkelit/bologna/index.html>

Tuning

## **Toimintaympäristö**

Suomalaisessa yhteiskunnassa ja koko läntisessä maailmassa ollaan siirtymässä uuteen yhteiskunnalliseen kehitysvaiheeseen, myöhäismodernin aikakauteen. Tähän aikakauteen kuuluvat löyhät organisaatiot ja yhteenliittymät sekä tilan ja ajan muuttuminen pitkälti yhdentekeviksi. Talouden kasvu perustuu aikaisempaa enemmän aineettomiin tuotteisiin ja inhimilliseen pääomaan. Siirtyminen uuteen yhteiskuntavaiheeseen nostaa inhimilliset voimavarat keskeiseksi tuotannolliseksi voimaksi ja vähentää tuotannon ja kulutuksen ainekeskeisyyttä. Aineettomuuden merkityksen kasvu näkyy mm. yritysten investoinneissa, jotka suuntautuvat aiempaa enemmän esimerkiksi tutkimukseen ja kehitykseen, koulutukseen, organisaation kehittämiseen, asiakkaiden hallintaan, markkinointiin ja ohjelmistoihin. Uuden yhteiskuntavaiheen keskeisenä piirteenä pidetään tuotannon ja talouden painopisteen siirtymistä materiaalituotannosta palvelujen tarjoamiseen. Teollisuuden ja palvelujen välinen suhde muuttuu, siirrytään tuotantokulttuurista palvelukulttuuriin ja palveluiden merkitys kilpailutekijänä korostuu.

Laurean toimialueella neljä viidesosaa kaikista työpaikoista on palveluissa. Kasvuyritysten merkitys on keskeinen metropolialueen kilpailukyvyyn kannalta. Vaikka kasvuyritykset ovat pieni osa kaikista uusista yrityksistä, niihin syntyy suuri osa uusista työpaikoista. Kasvuyritysten tunnistaminen ja erityisesti tieto- ja osaamisintensiivisiä liike-elämän palveluja tarjoavien yritysten toimintaedellytysten parantaminen on keskeistä alueen kilpailukyvyyn kannalta. Julkisen sektorin palvelutuotanto on volyymiltaan metropolialueella huomattava. Julkisten palveluiden kehittämiseksi on tärkeää uusien tuote- ja menetelmäinnovaatioiden aktiivista hyödyntämistä julkisen sektorin omassa toiminnassa.

Erityisesti globalisaation syveneminen, tieto- ja viestintätekniikan nopea kehittyminen, tuotteiden ja palvelujen elinkaarien lyheneminen sekä asiakkaiden vaatimusten kasvaminen leimaavat koko taloudellista toimintaympäristöä. Tämän seurauksena innovatiivisuudesta on noussut yritysten, verkostojen ja alueiden keskeinen menestystekijä. Yhteiskunnan siirtyessä tietoyhteiskunnan ensimmäisestä, teknologiapainotteisesta vaiheesta toiseen, kuluttajien tarpeista lähtevään vaiheeseen, tuotteiden ja palvelujen käyttäjälähtöisyydestä tulee keskeinen kilpailutekijä. Tuotteiden ja palvelujen asiakaslähtöisestä innovoinnista muodostuu yrityksen toimintaa ohjaava tekijä, joka luo leimansa yrityksen perusprosesseihin. Tuotteistamisessa asiakkaan arvojen ja kulttuuritaustan merkitys korostuvat. Myös ympäristöasioiden merkityksen uskotaan tulevaisuudessa edelleen kasvavan.

Yritykset vastaavat toimintaympäristön muutoksiin mukauttamalla tai kokonaan uudistamalla omia liiketoimintamallejaan sekä rooliaan arvontuotantojärjestelmässä. Keskeisimmiksi keinoiksi ovat muodostuneet keskittyminen ydinkyvykkyyksiin, verkostoituminen sekä informaatiotekniikan tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntäminen. Erityisesti tiedon ja sen hallinnan merkitys korostuu entisestään. Kilpailukyky varmistetaan kehittämällä organisaation kyvykkyyksiä ja rakentamalla määrätietoisesti uusia kyvykkyyksiä sekä vaikuttamalla kokonaisuuden arvontuotantojärjestelmiin.

## **Asiantuntijuus**

Muuttuva toimintaympäristö edellyttää alan toimijoilta innovatiivisuutta, ennakointikykyä ja muutoksenhallintataitoja. Kyky toiminnan analysointiin ja kehittämiseen on välttämätön. Liiketalouden tradenomilla on ammatillistiedolliset ja ammatillistaidolliset valmiudet toimia alansa innovatiivisena uudistajana. Toimiminen dynaamisessa ja verkostoituneessa yritys ympäristössä vaatii monipuolisia vuorovaikutus- ja viestintätaitoja, eettisesti kestävää johtamista, hiljaisten signaalien huomioimista sekä informaatiotekniikan tarjoamien mahdollisuuksien hyödyntämistä. Koska taloudellinen kasvu perustuu tulevaisuudessa nykyistä selvemmin aineettomuuteen, on palveluliiketoiminta ymmärrettävä osaksi kaikkea liiketoimintaa. Alan asiantuntijuus on yhä enemmän kokonaisten arvontuotantojärjestelmien uudelleen hahmottamista. Asiakkaalle tuotettua arvoa tarkastellaan koko verkoston tuottaman laaja-alaisen tarjoaman kautta, jossa innovatiivisilla palveluilla on yhä keskeisempi osuus.

Liiketalouden tradenomin asiantuntijuus perustuu liiketalouden monipuoliseen teoriaperustaan. Liiketalouden teoriakehityksen paradigmat voidaan jakaa teollisen talouden, siirtymätalouden ja informaatiotalouden aikakausiin. Teollisen talouden ja siirtymätalouden aikakaudelta leimaa ns. kontingenssiteoreettinen ajattelu, jonka mukaan organisaation tulee menestyäkseen mukauttaa toimintansa ulkopuolelta tuleviin vaikutuksiin. Informaatioteollisuuden aikakaudella on syntynyt ns. kyvykkyysteoreettinen ajattelu, jonka mukaan organisaatio voi itsekin vaikuttaa ympäristöönsä omien kyvykkyksiensä avulla. 2000-luvulla laajentunut kyvykkyysteoreettinen ajattelu muodostaa liiketoiminnan tradenomin ammatillistiedollisen perustan.

## Osaamisalueet

Liiketalouden tradenomilla on vahva liiketoiminnan yleisosaaminen siten, että hän osaa soveltaa liiketoimintaosaamistaan erityyppisten organisaatioiden toiminnan kehittämisessä ja uudistamisessa.

Liiketoiminnan tradenomin keskeinen osaamisalue on liiketoiminnan strategialähtöiseen kehittäminen. Strategialähtöinen kehittäminen perustuu verkostoituneen liiketoiminnan ja liiketoimintamallien hallintaan. Tähän liittyviä tärkeitä osaamisalueita ovat toimintaympäristön rakenteen hahmottaminen, muutosvoimien analysoiminen ja hyödyntäminen, liiketoiminnan avaintoimintojen ja prosessien kehittäminen, tuotteistaminen ja kaupallistaminen, asiakas- ja kumppanuusosaaminen, yrittäjyysosaaminen sekä liiketoiminnan vastuullinen johtajuus.

Liiketoiminnan uudistamiseen liittyvä keskeinen syventävä osaamisalue on liiketoiminnan erilaisten kyvykkyysien sekä innovatiivisten arvontuotantojärjestelmien kehittämisosaaminen. Liiketoiminnan tehokkaiden kyvykkyysien kehittäminen muodostuu asiakkuuksien hallintaan ja kehittämiseen liittyvästä osaamisesta, innovaatiotoiminnan jatkuvaan ylläpitoon liittyvästä osaamisesta, liiketoiminnan taloudenhallinnan osaamisesta sekä liiketoimintaa tukevan informaatioteknologian hallintaan ja kehittämiseen liittyvästä ammatillistaidollisesta osaamisesta. Liiketoiminnan tradenomi osaa jäsentää arvontuotantoketjuja ja -verkkoja sekä uudistaa liiketoimintaa kasvun ja kansainvälistymisen kautta sekä arvioida uudenlaisten arvontuotantojärjestelmien luomia mahdollisuuksia.

Laurean yhteisten juonteiden tuottama osaamisen kasvu kulkee ammatillistiedollisen ja ammatillistaidollisen osaamisen rinnalla läpi opintojen. Eettinen osaaminen tarkoittaa eettisen herkkyyden, eettisen motivaation, eettisen päätöksentekokyvyn ja eettisen toimeenpanon kehittymistä opintojen aikana. Perustasolla opiskelija tuntee liiketoiminnan säätelevät laita ja normit ja osaa soveltaa niitä työssään sekä tunnistaa eettisten arvojen, luottamuksen ja vastuullisuuden merkityksen kumppanuussuhteissa. Kehittyneellä tasolla opiskelija on sisäistänyt yritystoimintaan liittyvien eri sidostyhmiä intressit ja oikeudet suhteessa yritykseen. Opiskelija osaa arvioida liiketoiminnan eettisyyttä ja omaa valmiudet liiketoiminnan käytänteiden kehittämiseksi eettisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävämpään suuntaan. Edistyneellä tasolla opiskelija kykenee havaitsemaa, arvioimaan ja argumentoimaan kriittisesti yhteiskunnan, moraalisen-poliittisten arvojen ja talouden välisiä suhteita.

Verkosto-osaaminen tarkoittaa viestinnällisten ja vuorovaikutustaitojen kehittymistä, organisaatioiden verkostoitumista ja strategisten verkostojen johtamista. Perustasolla opiskelijalla on valmiudet toimia rakentavasti projekteissa ja tiimien jäsenenä. Opiskelijalla on liike-elämän edellyttämät kirjallisen ja suullisen viestinnän taidot ja kyky viestiä vaikuttavasti ja tunnistaa erilaisten vuorovaikutustilanteiden viestinnälle asettamia haasteita ja mahdollisuuksia. Kehittyneellä tasolla opiskelija osaa luoda verkostosuhteita ja on omaksunut ennakoivan vaikuttajan roolin verkostossa. Opiskelija tunnistaa strategisia kumppanuuksia. Edistyneellä tasolla opiskelija osaa analysoida ja johtaa strategisia verkostoja. Opiskelija kykenee ennakoimaan toimialan, klusterin ja yhteiskunnan kehityspolkuja.

Reflektio-osaaminen on keskeinen osa ammatillista kasvua ja tutkivan ja kehittävän työnotteen omaksumista. Perustasolla opiskelija osaa asettaa itseään ja ryhmää koskevia kehittämistavoitteita. Opiskelija osaa toimia liike-elämän kehittämishankkeissa ja ymmärtää, miten toimijoiden erilaisuus heijastuu erilaisissa ryhmätilanteissa. Kehittyneellä tasolla opiskelija osaa arvioida ja kehittää yrityksen toimintaa eri intressiryhmien tavoitteita yhteen sovittaen. Edistyneellä tasolla opiskelijalla on kattavat valmiudet tutkimukselliseen tiedontuottamiseen sekä liike-elämän arviointi- ja kehittämistoimintaan.

Innovaatio-osaaminen tarkoittaa opiskelijan valmiutta toimia innovatiivisena uudistajana sekä henkilökohtaisella että organisaation tasolla. Perustasolla opiskelija tuntee luovan työskentelyn periaatteet ja tiimin ideointimenetelmät ja osaa soveltaa niitä muun muassa tuote- ja palvelukehitysprosessissa ja asiakaslähtöisen toiminnan suunnittelussa. Kehittyneellä tasolla opiskelija osaa tunnistaa kehittämismahdollisuuksia yrityksen sisältä ja sidosryhmistä, rikastuttaa ne konkreettisiksi kehittämissuunnitelmiksi ja toteuttaa ne käytännössä. Opiskelija osaa toteuttaa muutosprosesseja. Edistyneellä tasolla kykenee proaktiivisesti käynnistämään keskustelun muutostarpeista ja ohjaamaan laaja-alaisesti verkostojen toimintaa muutostilanteissa.

Globalisaatio-osaaminen ilmenee opiskelijan kykyä ymmärtää niitä mekanismeja, joiden kautta globaalit tapahtumat ja prosessit heijastuvat paikallistasolle ja liiketoimintaan ja toisaalta liiketoiminnan ja paikallisen toiminnan vaikutukset heijastuvat globaalille tasolle. Perustasolla opiskelija ymmärtää, että talouden globalisoitumisen seurauksena kaikilla valinnoilla ja toiminnoilla voi yhden yrityksen toimintaa laajemmat vaikutukset. Opiskelija ymmärtää erilaisuutta ja omaksuu globaalin vastuun ja kestävän kehityksen periaatteet osaksi ammatti-identiteettiään. Kehittyneellä tasolla opiskelija tietää, kuinka monikulttuurisuus ja erilaiset sosiaaliset

taustat tulee huomioida työyhteisössä. Opiskelija osaa erilaisilla suunnitelmilla ja toimintamalleilla kehittää yrityksen toimintaa vastuullisesti globaalissa toimintaympäristössä. Edistyneellä tasolla opiskelija hallitsee toimintatavat, joiden avulla organisaatiot ja yksilöt pyrkivät vaikuttamaan globaalin talouden pelisääntöihin. Opiskelija on omaksunut aktiivisen asenteen globalisaatioon.

### **Asiantuntijuuden kasvuprosessi**

Opintojen alkuvaiheessa opiskelija omaksuu erilaisia välineellisiä taitoja, joita tarvitaan sekä oppimisessa että työelämässä. Näitä taitoja hän oppii soveltamaan erityisesti LbD-mallin mukaisessa oppimisprosessissa. Tutkivaan oppimiseen liittyvien menetelmällisten taitojen lisäksi opiskelija saavuttaa myös esimerkiksi valmiuden projektimaiseen työskentelytapaan sekä monipuoliset viestintätaidot. Samaan aikaan opiskelija alkaa perehtyä myös liiketalouden substanssiin. Ammatillistiedolliset haasteet keskittyvät opintojen alkuvaiheessa liiketoiminnan ja liiketoimintaympäristön kuvaamiseen ja suoritettavaan ammatillistaidolliseen osaamiseen.

Kaikille pakollisten yhteisten opintojen edetessä ammatillistiedollinen ja ammatillistaidollinen osaaminen painottuu liiketoiminnan analysoimiseen ja kehittämiseen. Uutta tietoa kehitetään ratkaisemalla liiketoiminnan kehittämiseen liittyviä ongelmia, luomalla erilaisia työskentelyteorioita ja selityksiä tutkittavasta ja kehitettävästä ilmiöstä. Erilaisia käsityksiä ja tulkintoja testataan ja tutkitaan yhteisesti.

Valinnaisten syventävien opintojen aikana opiskelija kehittyä alansa innovatiiviseksi uudistajaksi. Ammatillistiedollisessa ja ammatillistaidollisessa osaamisessa siirrytään aikaisempien opintojen aikana saavutetun osaamisen syvälliseen rikastamiseen omien henkilökohtaisten tavoitteiden mukaisesti. Asiantuntijana opiskelijaa rohkaistaan uuden innovatiivisen ja ennakoivana ymmärryksen, tiedon ja työskentelyteorioiden kehittämiseen. Oppinnäytetyö palvelee tätä samaa tavoitetta, minkä lisäksi se antaa opiskelijalle mahdollisuuden edelleen syventää omaa yksilöllistä opintopolkuaan. Liiketoiminnan tradenomi ymmärtää jatkuvan uudistumisen mahdollisuudet ja näkee tradenomiopinnot osana elinikäisen oppimisen prosessia. Ammatillisen kasvun tukeminen perustuu holistiseen ihmiskäsitykseen, monialaisiin oppimisympäristöihin sekä autenttisissa työelämän hankkeissa tapahtuvaan tutkivaan oppimiseen (LbD).

### **Koulutusohjelman kuvaus**

Koulutusohjelman perustana on kaikille pakollinen liiketoimintaosaamisen kokonaisuus laajuudeltaan 150 op. Tämä koostuu teemoista Verkostoitunut liiketoiminta, Innovatiiviset liiketoimintamallit ja Liiketoiminnan strategialähtöinen kehittäminen sekä harjoittelusta ja oppinnäytetyöstä.

Vaihtoehtoisten liiketoimintaosaamista syventävien opintojen laajuus on 30 op. Nämä opinnot opiskelija voi valita omien henkilökohtaisten tavoitteidensa mukaisesti teemoista Tutkiva toiminta palvelukehityksessä, Liiketoiminnan vaikuttavat kyvykkyudet ja/tai Innovatiiviset arvontuotantojärjestelmät.

Vapaasti valittavien opintojen määrä on 30 op. Nämä opinnot opiskelija voi valita sekä liiketalouden syventävistä teemoista että Laurean muista koulutusohjelmista.

Tradenomin tutkintoa oikeudellisessa asiantuntijuudessa suoritettava opiskelija suorittaa liiketalouden pakollisten opintojen lisäksi erillisen opetussuunnitelman mukaisesti 60 op

|       |                                                     | 1. vuosi | 2. vuosi | 3. vuosi | 4. vuosi |
|-------|-----------------------------------------------------|----------|----------|----------|----------|
| OP    | OPINNOT                                             | 30       | 60       | 60       | 60       |
| 032   | VERKOSTOITUNUT LIIKETOIMINTA                        |          |          |          |          |
| 00077 | Yritykset liiketoimintaverkostoissa                 | 10       |          |          |          |
| 00078 | Yrityksen toiminta ja prosessit                     | 10       |          |          |          |
| 00079 | Tiedonhallinta- ja viestintäosaaminen               | 10       |          |          |          |
| 00454 | English for Network Economy                         | 5        |          |          |          |
| 033   | INNOVATIIVISET LIIKETOIMINTAMALLIT                  |          |          |          |          |
| 00080 | Tuotteistaminen ja kaupallistaminen                 | 15       |          |          |          |
| 00081 | Uudet liiketoimintamahdollisuudet                   | 10       |          |          |          |
| 00373 | Harjoittelu 1, liiketalouden koulutusohjelma        | 15       |          |          |          |
| 00792 | Företaget i fokus                                   | 5        |          |          |          |
| 00635 | Ruotsin kielen kirjallinen taito                    | 0        |          |          |          |
| 00634 | Ruotsin kielen suullinen taito                      | 0        |          |          |          |
| 034   | LIIKETOIMINNAN STRATEGIALÄHTÖINEN KEHITTÄMINEN      |          |          |          |          |
| 00082 | Yrityksen strategian toteuttaminen ja arviointi     |          | 15       |          |          |
| 00083 | Kansainvälinen liiketoiminta                        |          | 5        |          |          |
| 00330 | Vaikuttava ja vastuullinen johtaminen työyhteisössä |          | 10       |          |          |
| 00793 | Nordiskt och internationellt                        |          | 5        |          |          |
| 00457 | English for International Business                  |          | 5        |          |          |
| 010   | TUTKIVA JA KEHITTÄVÄ TOIMINTA PALVELUKEHITYKSESSÄ   |          |          |          |          |
| 00018 | Palveluinnovaatioiden kehittäminen                  |          |          | 10       |          |
| 00019 | Palveluinnovaatiot yrityskehityksessä               |          |          | 10       |          |
| 035   | LIIKETOIMINNAN VAIKUTTAVAT KYVYKKYYDET              |          |          |          |          |
| 00085 | Oikeudellinen osaaminen liiketoiminnassa            |          |          | 10       |          |
| 00086 | Vastuullisuus liiketoiminnassa                      |          |          | 10       |          |
| 00087 | Talouden johtaminen ja raportointi 1                |          |          | 10       |          |
| 00479 | Talouden johtaminen ja raportointi 2                |          |          | 10       |          |
| 00088 | Talouden suunnittelu ja ohjaus                      |          |          | 10       |          |
| 00090 | Rahoitus ja arvopaperimarkkinat                     |          |          | 10       |          |
| 00089 | Tilintarkastuksen toteuttaminen                     |          |          | 10       |          |
| 00091 | Yrityksen rahoituksen suunnittelu                   |          |          | 20       |          |
| 00093 | Myyntitoiminnan tehokas johtaminen                  |          |          | 10       |          |
| 00504 | Kansainväliset toimintaympäristöt                   |          |          |          |          |
| 00513 | Asiakkuudet liiketoimintaverkostoissa 1             |          |          |          |          |
| 00512 | Asiakkuudet liiketoimintaverkostoissa 2             |          |          |          |          |
| 00514 | Markkinointi- ja yritysviestinnän johtaminen 1      |          |          |          |          |
| 00516 | Henkilöstövoimavarojen johtaminen ja kehittäminen   |          |          |          |          |
| 00084 | Johtamisosaamisen kehittäminen                      |          |          | 10       |          |
| 00536 | Food Business I                                     |          |          |          |          |
| 00537 | Food Business II                                    |          |          |          |          |

|       |                                                                                |    |    |    |    |
|-------|--------------------------------------------------------------------------------|----|----|----|----|
| 00761 | Markkinointi- ja yritysviestinnän johtaminen 2                                 |    |    | 10 |    |
| 020   | INNOVATIIVISET<br>ARVONTUOTANTOJÄRJESTELMÄT                                    |    |    |    |    |
| 00374 | Harjoittelu 2, liiketalouden koulutusohjelma                                   |    |    | 15 |    |
| 00048 | Palvelut liiketoiminnan uudistajana                                            |    |    | 10 |    |
| 00050 | ICT uudenlaisen liiketoiminnan mahdollistajana                                 |    |    | 10 |    |
| 00049 | Julkisen sektorin uudistuvat toimintatavat                                     |    |    | 10 |    |
| 00096 | Internationalisation and international Entry<br>Strategies                     |    |    | 10 |    |
| 00097 | Management of International Sales                                              |    |    | 20 |    |
| 00098 | Commercialisation of Product, Service and<br>Innovations in Global Environment |    |    | 10 |    |
| 00563 | Toimitusketjun kehittäminen                                                    |    |    |    | 10 |
| 00517 | Toimitusketjun johtaminen                                                      |    |    |    |    |
| 00722 | Logistiikan perusteet                                                          |    |    | 10 |    |
| 00749 | International Business Management                                              |    |    | 10 |    |
| 136   | OIKEUDELLINEN ASiantuntijuus                                                   |    |    |    |    |
| 00417 | Johdatus oikeusjärjestelmään                                                   |    |    | 15 |    |
| 00418 | Perhe- ja varallisuus oikeudellinen osaaminen                                  |    |    | 12 |    |
| 00419 | Oikeudenkäyntimenettely, rikos- ja<br>insolvenssioikeus                        |    |    | 12 |    |
| 00420 | Hallinto- ja työoikeus                                                         |    |    | 8  |    |
| 00421 | Oikeudellisen osaamisen syventäminen                                           |    |    | 13 |    |
| 019   | OPINNÄYTETYÖ                                                                   |    |    |    |    |
| 00043 | Opinnäytetyö                                                                   |    |    | 15 |    |
| 125   | VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT                                                    |    |    |    |    |
| 00501 | Esimiestyö ongelmatilanteissa                                                  |    |    |    |    |
| 00202 | Englannin kielen osaamisen lähtötasotesti                                      | 0  |    |    |    |
| 00203 | Ruotsin kielen osaamisen lähtötasotesti                                        | 0  |    |    |    |
| 00493 | Suomi toisena kielenä- lähtötasotesti                                          | 0  |    |    |    |
| 00194 | Englannin kielen valmentavat opinnot                                           | 3  |    |    |    |
| 00195 | Ruotsin kielen valmentavat opinnot                                             | 3  |    |    |    |
| 00388 | Suomen kielen ja viestinnän valmentavat opinnot                                | 3  |    |    |    |
| 00522 | Suomen kielen valmentavat opinnot                                              | 3  |    |    |    |
| 00189 | Matematiikan valmentavat opinnot                                               | 3  |    |    |    |
| 00566 | Mentorointi ja urasuunnittelu                                                  |    |    |    |    |
| 00567 | På resande fot - studieresa till ett nordiskt land                             |    |    |    |    |
| 00719 | Väl bemött-kundbetjäning på svenska                                            |    |    |    |    |
| 00720 | Vieraalla maalla businessmielessä                                              |    |    |    |    |
| 00759 | Johtajuus-Lederskap                                                            |    |    | 5  |    |
| 00762 | Asiantuntijan viestintätaidot                                                  |    |    |    |    |
| 00521 | Initial Test in Finnish                                                        | 0  |    |    |    |
| 00446 | Suomen kieli                                                                   | 5  |    |    |    |
| 00636 | Suomen kielen kirjallinen taito                                                | 0  |    |    |    |
| 00637 | Suomen kielen suullinen taito                                                  | 0  |    |    |    |
|       |                                                                                | 30 | 60 | 60 | 60 |

**Vuositeema ja kompetenssit**

| <b>Opinto</b> |                                                         | <b>Laajuus</b> | <b>Kompetenssit</b>                                    |
|---------------|---------------------------------------------------------|----------------|--------------------------------------------------------|
| 00077         | Yritykset liiketoimintaverkostoissa                     | 10             | Globalisaatio-osaaminen (H),<br>Verkosto-osaaminen (H) |
| 00078         | Yrityksen toiminta ja prosessit                         | 10             | Eettinen osaaminen (H)                                 |
| 00079         | Tiedonhallinta- ja viestintäosaaminen                   | 10             | Reflektio-osaaminen (H),<br>Verkosto-osaaminen (H)     |
| 00080         | Tuotteistaminen ja kaupallistaminen                     | 15             | Innovaatio-osaaminen (H)                               |
| 00081         | Uudet liiketoimintamahdollisuudet                       | 10             | Verkosto-osaaminen (O)                                 |
| 00082         | Yrityksen strategian toteuttaminen ja arviointi         | 15             | Innovaatio-osaaminen (O),<br>Reflektio-osaaminen (O)   |
| 00083         | Kansainvälinen liiketoiminta                            | 5              | Globalisaatio-osaaminen (O)                            |
| 00330         | Vaikuttava ja vastuullinen johtaminen<br>työyhteisössä  | 10             | Eettinen osaaminen (O)                                 |
| 00086         | Vastuullisuus liiketoiminnassa                          | 10             | Eettinen osaaminen (O)                                 |
| 00417         | Johdatus oikeusjärjestelmään                            | 15             | Eettinen osaaminen (O),<br>Globalisaatio-osaaminen (H) |
| 00418         | Perhe- ja varallisuus oikeudellinen osaaminen           | 12             | Eettinen osaaminen (O)                                 |
| 00419         | Oikeudenkäyntimenettely, rikos- ja<br>insolvenssioikeus | 12             | Eettinen osaaminen (O)                                 |
| 00420         | Hallinto- ja työoikeus                                  | 8              | Eettinen osaaminen (O)                                 |
| 00421         | Oikeudellisen osaamisen syventäminen                    | 13             | Reflektio-osaaminen (O),<br>Verkosto-osaaminen (O)     |

H - Henkilökohtaisen osaamisen taso

O - Organisaation kehittämisen taso

Y - Yhteiskunnallisen uudistamisen taso

## 032 VERKOSTOITUNUT LIKETOIMINTA, 0 op

### Kuvaus:

Opiskelija osaa hankkia tietoa toimialueensa elinkeinoelämästä, yritysten liiketoiminnasta ja prosesseista ja ymmärtää periaatteet, jotka vaikuttavat yritysten ja yhteisöjen liiketoimintamalleihin ja toimintatapoihin.

### Opiskelija osaa:

- kuvata toimialueen elinkeinoelämän keskeiset toimijat ja klusterit
- tunnistaa erilaisia yritysten liiketoimintamalleja ja ansaintalogiikkoja
- mallintaa toimivan yrityksen ydinprosessit sekä ohjaus- ja tukiprosessit
- hankkia ja käsitellä tietoa sekä arvioida tietoa kriittisesti ja hahmottaa kokonaisuuksia
- käyttää tieto- ja viestintätekniikkaa omassa toiminnassaan
- toimia oman alan tyypillisissä viestintätilanteissa eri kielillä
- arvioida omaa osaamistaan ja määritellä osaamisensa kehittämistarpeita

### Sisältö:

Teema aloittaa opiskelijan ammatillisen kasvun painottuen liiketoimintaa kuvaavalle tasolle ja oppimisessa ja työelämässä tarvittaviin keskeisiin välineellisiin valmiuksiin. Teeman opintojaksot muodostavat kokonaisuuden, jonka puitteissa opiskelija tutustuu alueella toimiviin yrityksiin ja muihin organisaatioihin sekä tunnistaa, miten yritykset verkostoitumalla muodostavat yhteistyörakenteita ja klustereita. Elinkeinoelämää ja kansantalouden rakenteita ja prosesseja koskeva osaaminen luo perustan aluetta palvelevalle tutkimus- ja kehitystoiminnalle. Osaaminen ilmenee taitona hankkia ja arvioida tietoa liittyen yritysten toimintaan ja toimintaympäristöön sekä taitona esittää asioita kirjallisesti, suullisesti ja visuaalisesti käyttäen erilaisia viestintätyylejä.

## 00077 Yritykset liiketoimintaverkostoissa, 10 op

### Opiskelija osaa:

- etsiä ja hyödyntää klustereihin, yrityksiin ja liiketoimintaverkostoihin liittyvää tietoa
- kuvata elinkeinoelämän keskeisiä toimijoita, klustereita ja yritysten /muiden organisaatioiden liiketoimintaverkostoja
- kuvata globalisaatiokehitystä ja sen vaikutuksia kansantalouteen ja organisaatioiden toimintaan
- kuvata yritysten liiketoimintamalleja ja ansaintalogiikkoja
- yritysten virallisten tilinpäätöstietojen perusteella vertailla yritysten tulokseen ja varallisuuteen vaikuttavia tekijöitä
- kuvata yksittäisen päätöksentekijän (kuluttaja, yritys) taloudellista päätöksentekoa
- kuvata kansantaloutta toimivana kokonaisuutena
- mitata ja tulkita kansantalouden ilmiöitä yrityksen ja yksilön näkökulmasta
- laskea ajan vaikutuksen rahan arvoon, käyttää indeksejä, vertailla osamaksu- ja käteiskauppaa
- laskea ja vertailla eri sijoitusvaihtoehtojen tuottoja, ja lainan kokonaiskustannuksia
- laskea ja vertailla investointien kannattavuutta
- laskea ja huomioida valuuttakurssien ja inflaation vaikutukset

### Opintojakson sisältö:

- liiketoimintaympäristö ja klusterit
- yritysten verkostot ja liiketoimintamallit
- kansantalouden rakenteet ja prosessit
- talousmatematiikka

### Opintojakson kuvaus:

Opintojaksossa osaaminen perustuu toimialueen organisaatioiden toiminnan ja keskinäisen vuorovaikutuksen tarkasteluun. Osaaminen ilmenee siten, että opiskelija tuntee alueen erilaisia toimijoita ja osaa määritellä toimijoiden liiketoimintamalleja. Opiskelija ymmärtää, miten ja miksi erilaiset yritykset ja yhteisöt muodostavat klustereita ja verkostoja. Hän osaa tulkita globalisaation ja kansantalouden kehityksen vaikutuksia yritysten toimintaedellytyksiin.

### Edeltävät opinnot:

Ei lähtötaaso-vaatimusta.

## 00078 Yrityksen toiminta ja prosessit, 10 op

**Opiskelija osaa:**

- \* mallintaa yrityksen liiketoiminnan ydin- ja tukiprosesseja
- \* määrittellä, miten yrityksen toiminnot ja prosessit liittyvät toisiinsa
- \* arvioida yrityksen logistiikan toimivuutta ja yhteyttä yrityksen muihin toimintoihin
- \* soveltaa liiketoimintaa sääteleviä lakeja ja normeja
- \* tehdä pienen yrityksen kirjanpitoa
- \* tiedostaa arvojen merkityksen liiketoiminnassa
- \* toimia vastuullisesti yrityksessä

**Opintojakson sisältö:**

- yrityksen perustoiminnot
- prosessiajattelu liiketoiminnassa
- pienen yrityksen ulkoinen taloushallinto
- yhteiskuntavastuu
- yrityksen toimitusketjun hallinta

**Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksossa osaaminen ilmenee opiskelijan taitona kuvata yrityksen toimintaa kokonaisvaltaisesti sekä taitona nähdä eri osien merkitykset ja niiden väliset suhteet. Osaaminen perustuu yrityksen toiminnan ja prosessien analysointiin. Opiskelija perehtyy taloushallinnon, juridiikan ja logistiikan perusteisiin ja tunnistaa eettisten arvojen, luottamuksen ja vastuullisuuden merkityksen liiketoiminnassa.

**Edeltävät opinnot:**

Ei lähtötasovaatimusta.

**00079 Tiedonhallinta- ja viestintäosaaminen, 10 op****Opiskelija osaa:**

- laatia projektisuunnitelman ja päivittää sitä
- työskennellä tavoitteellisesti projektissa, käyttää projektityökaluja ja tuottaa projektityössä tarvittavia dokumentteja
- toimia tiimeissä, oppia yhdessä ja jakaa opittua työyhteisössä
- suunnitella ja toteuttaa määrällisen tai laadullisen selvityksen
- hakea tietoa erilaisista tietolähteistä ja arvioida tietoa kriittisesti
- toimia tutkimusprosessissa eettisesti kestäväällä tavalla
- viestiä sähköisesti
- havainnollistaa ja raportoida työnsä tulokset kirjallisesti ja suullisesti käyttäen tarkoituksenmukaisia välineitä ja viestintätyylejä
- käyttää tekstinkäsittely-, taulukkolaskenta ja esitysgrafiikkaohjelmistoja tarkoituksenmukaisella tavalla

**Opintojakson sisältö:**

Projektityöskentely, tiimityö  
Tutkimusprosessi, tiedonhaku  
Kirjallinen, suullinen ja sähköinen viestintä  
Työvälineohjelmistot

**Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksossa osaaminen ilmenee opiskelijan taitona käyttää tutkivaa ja kehittävää työtapaa tarkastellessaan tavoitteellisesti yritystoimintaa ja yrityksen toimintaympäristöä. Opiskelija kykenee ongelmanratkaisuun omalla alallaan ja osaa työskennellä projekteissa. Opiskelija kehittää viestintä- ja vuorovaikutusvalmiuksiaan sekä tietoteknisiä valmiuksiaan ja osaa käyttää niitä erilaisissa tilanteissa.

**Edeltävät opinnot:**

Ei lähtötasovaatimusta.

**00454 English for Network Economy, 5 op****Opiskelija osaa:**

- liiketalouden keskeisen käsitteistön englannin kielellä

- kommunikoida yrityksen toiminnasta ja prosesseista englannin kielellä suullisesti ja kirjallisesti hyödyntäen viestintäteknikkaa
- hakea tietoa erilaisista englannin kielisistä tietolähteistä ja soveltaa sitä

#### **Opintojakson sisältö:**

- klusterit
- yrityksen perustoiminnot ja prosessit
- Suomen talouden näkymät
- liikeviestintä osana yrityksen prosesseja

#### **Opintojakson kuvaus:**

- opiskelija syventyy liiketoiminnan peruskäsitteisiin sekä kulttuurieroihin
- opiskelija tunnistaa ja kuvaa omia yrittäjäominaisuuksiaan
- opiskelija seuraa yrityselämän ajankohtaisia tapahtumia ja raportoi niistä
- opiskelija laatii yrityskuvauksen ja esittelee sen suullisesti ja kirjallisesti
- hän tutustuu yrityksen taloudelliseen toimintaan sekä liiketoiminnan kannattavuuteen vaikuttaviin tekijöihin
- opiskelijan tavoitteena on eurooppalaisen viitekehyksen mukainen taitotaso B2.

#### **Edeltävät opinnot:**

lukion oppimäärää vastaavat englanninkieliset taidot

### **033 INNOVATIIVISET LIIKETOIMINTAMALLIT, 45 op**

#### **Kuvaus:**

Opiskelija osaa löytää liiketoimintamahdollisuuksia yrityksen toimintaympäristössä, rakentaa liikeideaan sopivan liiketoimintamallin sekä käynnistää yritystoiminnan. Hän osaa tuotteistaa ja kaupallistaa innovatiivisia tuotteita ja/tai palveluja

#### **Opiskelija osaa:**

- vertailla ja arvioida erilaisia liiketoimintamalleja
- ideoida, analysoida ja konkretisoida toimintaympäristössä avautuvia liiketoimintamahdollisuuksia
- kehittää ja kaupallistaa tuotteita ja palveluita
- rakentaa ja kehittää kumppanuuksia ja verkostoja
- myydä ja markkinoida tuotteita ja palveluja yritys- ja kuluttajamarkkinoilla
- arvioida omia yrittäjyysmahdollisuuksia ja sisäisen yrittäjyyden merkitystä
- käynnistää liiketoiminnan
- esitellä yritystoimintaa vierailla kielillä

#### **Sisältö:**

Teemassa opiskelija omaksuu aloitteellisen ja kehittävän työtavan, jonka avulla hän kykenee ongelmanratkaisuun omalla alallaan. Opiskelijan osaaminen ilmenee taitona etsiä ja analysoida liiketoimintamahdollisuuksia, rakentaa liikeideaan sopiva liiketoimintamalli ja -suunnitelma sekä perustaa yritys. Opiskelija oppii kehittämään yritykselle tuotteen tai palvelun sekä tuotteistamaan ja kaupallistamaan sen. Hän esittelee yritystoimintaa myös vierailla kielillä. Opiskelija arvioi omia yrittäjävalmiuksiaan

### **00080 Tuotteistaminen ja kaupallistaminen, 15 op**

#### **Opiskelija osaa:**

- käyttää luovan työskentelyn periaatteita ja soveltaa niitä tuote- ja palvelukehitysprosessissa ja asiakaslähtöisen toiminnan suunnittelussa
- tutkia ja analysoida asiakkaita ja markkinoita
- kehittää, tuotteistaa ja kaupallistaa liiketaloudellisesti kannattavia tuotteita ja palveluja
- luoda ja kehittää yrityksen asiakkuuksia

#### **Opintojakson sisältö:**

- innovaatioprosessi ja -järjestelmät
- tuote- ja palvelukehitysprosessi
- tuotteiden ja palvelujen markkinointi yritys- ja kuluttajamarkkinoilla

- myynti- ja jakelukanavaratkaisut
- asiakkuuksien luominen ja kehittäminen
- kustannuslaskenta
- hinnoittelumallit

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opintojakson osaaminen ilmenee opiskelijan taitona kehittää ja tuotteistaa liiketaloudellisesti kannattavia tuotteita ja palveluja sekä markkinoida ja myydä tuotteistettuja ratkaisuja. Osaaminen perustuu asiakastarpeiden ja markkinatilanteen tutkimiseen ja ennakkointiin sekä asiakaslähtöisen toiminnan tärkeyden ymmärtämiseen.

#### **Edeltävät opinnot:**

Yrityksen toiminta ja prosessit -opintojakso tai vastaavat tiedot.

### **00081 Uudet liiketoimintamahdollisuudet, 10 op**

#### **Opiskelija osaa:**

- tunnistaa omat mahdollisuudet yrittäjyyteen
- analysoida asiakastarpeita ja etsiä kilpailuetuja
- hyödyntää keskeisiä ennakkointimenetelmiä
- löytää ja arvioida liiketoimintamahdollisuuksia
- laatia liikeideaan sopivan liiketoimintamallin ja ansaintalogiikan
- laatia realistisen, asiakaslähtöisen liiketoimintasuunnitelman ja käynnistää liiketoiminnan
- luoda kumppanuuksia ja verkostoja ja tunnistaa strategisia kumppanuuksia
- käyttää tutkimusmenetelmiä liiketoiminnan analysointiin

#### **Opintojakson sisältö:**

- arvoverkot ja kumppanuudet
- tulevaisuuden haltuunoton menetelmiä
- yrityksen sisäinen ja ulkoinen analyysi ja positiointi markkinoilla
- liikeidea, liiketoimintamalli ja liiketoimintasuunnitelma
- aloittavan yrityksen talouden ja rahoituksen suunnittelu
- aloittavan yrityksen riskien hallinta
- yritystoimintaa ohjaavat normit

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opintojakson osaaminen ilmenee opiskelijan taitona etsiä ja arvioida liiketoimintamahdollisuuksia, laatia asiakaskeskeinen ja realistinen liiketoimintasuunnitelma sekä laatia yrityksen perustamiseen tarvittavat asiakirjat. Opintojaksolla opiskelija tunnistaa ja arvioi omia yrittäjäominaisuuksiaan. Hän perehtyy alkavan yrityksen toimintaan liittyviin taloudellisiin, juridisiin ja yhteiskunnallisiin vastuisiin sekä liiketoiminnan kannattavuuteen vaikuttaviin tekijöihin.

#### **Edeltävät opinnot:**

Companies in Business Networks and Business Operations and Processes or equivalent knowledge.

### **00373 Harjoittelu 1, liiketalouden koulutusohjelma, 15 op**

#### **Opiskelija osaa:**

- kehittää liiketoimintaosaamistaan käytännön työtehtävissä
- analysoida omaa toimintaansa keskustellen tavoitteista ja niiden toteutumisesta työyhteisössä

#### **Opintojakson sisältö:**

- harjoittelujakson suorittaminen

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksossa opiskelija kehittää osaamistaan työelämässä. Harjoittelussa opiskelija havainnoi työtään ja työympäristöään työelämän kehittämisen näkökulmasta.

#### **Edeltävät opinnot:**

Verkostoitunut liiketoiminta -teema tai vastaavat tiedot.

### **00792 Företaget i fokus, 5 op**

#### **Opiskelija osaa:**

- viestiä yrityselämässä suullisesti ja kirjallisesti ruotsiksi
- tulkita talousalan tekstejä ja keskustella niistä
- kuvailla omaa koulutustaan ja työtehtäviään

#### **Opintojakson sisältö:**

- yrityksen toiminnot ja organisaatio
- yrityksen sisäinen ja ulkoinen viestintä
- talousterminologia
- ajankohtaista yritysmaailmasta

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opiskelija saavuttaa ruotsin kielessä vähintään eurooppalaisen viitekehyksen mukaisen taitotason B1.2

### **00635 Ruotsin kielen kirjallinen taito, 0 op**

#### **Opintojakson kuvaus:**

Tämä opintojakso on ruotsin kielen kirjallisen taidon arvioinnin merkitsemistä varten.

### **00634 Ruotsin kielen suullinen taito, 0 op**

#### **Opintojakson kuvaus:**

Tämä opintojakso on ruotsin kielen suullisen taidon arvioinnin merkitsemistä varten.

### **034 LIIKETOIMINNAN STRATEGIALÄHTÖINEN KEHITTÄMINEN, 40 op**

#### **Kuvaus:**

Opiskelija osaa liiketoimintastrategian pohjalta vastuullisesti laatia ja toteuttaa toiminnan kehittämiseen, kasvuun tai kansainvälistymiseen tähtäävän suunnitelman.

#### **Opiskelija osaa:**

- tehdä strategialähtöisiä ratkaisuja sekä suunnitella ja organisoida toimintaa käytännön tilanteissa
- analysoida kohdemarkkinoita ja yrityksen kansainvälistymisen edellytyksiä
- valita kansainvälistymisstrategian ja sitä tukevat liiketoiminta- ja palvelumallit sekä laatia kansainvälistymiseen tähtäävän suunnitelman
- käyttää vuorovaikutustaitojaan innovatiivisen työskentelyilmapiirin ja tuloksellisen toiminnan aikaansaamiseksi, myös monikulttuurisissa toimintaympäristöissä
- toimia vastuullisena työyhteisön jäsenenä yrityksen muutos- ja kehitysvaiheissa ja kehittää valmiuksiaan toimia erilaisissa johtamistilanteissa

#### **Sisältö:**

Teemassa opiskelija perehtyy yrityksen strategiaan valintoihin ja valintoihin vaikuttaviin tekijöihin. Opiskelija laatii strategian toimeenpanosuunnitelman, joka perustuu systemaattisesti ja kriittisesti hankittuun tutkittuun tietoon. Opiskelija sisäistää kansainvälistymisen osaksi liiketoiminnan kehittämistä ja kasvua globaaleissa toimintaympäristöissä. Hän ymmärtää henkilöstön merkityksen tuloksellisessa liiketoiminnassa. Opiskelija osaa toimia vastuullisesti ja eettisesti työyhteisön jäsenenä hyödyntäen vuorovaikutus- ja verkostoissa toimimisen taitoja.

### **00082 Yrityksen strategian toteuttaminen ja arviointi, 15 op**

#### **Opiskelija osaa:**

- vertailla erilaisia kilpailustrategioita

- analysoida yrityksen toimintaa
- käyttää laadullisia ja määrällisiä tutkimusmenetelmiä strategiatyöskentelyn apuna
- hyödyntää yrityksen taloudellista analyysia
- laatia valittuun strategiaan soveltuvan toteuttamissuunnitelman ja sen seurantajärjestelmän
- hyödyntää tietojärjestelmiä toiminnan ohjauksessa
- johtaa ja hallinnoida projekteja

#### **Opintojakson sisältö:**

- kyvykkyydet strategian lähtökohtana
- yrityksen kokonaissuunnittelu
- strategisen suunnittelun lähtökohta-analyysit
- operatiivisen suunnittelun käytänteet
- budjetointi ja investointilaskelmat
- tietojärjestelmien hyödyntäminen toiminnan ohjauksessa
- projektijohtaminen

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opiskelija ymmärtää, että yrityksen kaiken toiminnan on perustuttava yrityksen strategiaan valintoihin. Opiskelijan osaaminen ilmenee taitona tehdä strategialähtöisiä ratkaisuja sekä suunnitella ja organisoida toimintaa käytännön tilanteissa. Opintojaksolla laaditaan nykytila-analyysiin perustuva strategian toimeenpanosuunnitelma, jolla yrityksen toimintaa kehitetään kohti haluttua tulosta. Toimeenpanosuunnitelma sisältää myös toiminnan ohjaus- ja seurantajärjestelmät.

#### **Edeltävät opinnot:**

Verkostoitunut liiketoiminta –teema tai vastaavat tiedot.

### **00083 Kansainvälinen liiketoiminta, 5 op**

#### **Opiskelija osaa:**

- jäsentää kansainvälistä toimintaympäristöä
- ymmärtää liiketoiminta-alueen, tuotteen ja markkinan elinkaaren kehitysvaiheen merkityksen yrityksen kansainvälistymisessä
- tunnistaa yrityksen kasvun ja kansainvälistymisen mahdollisuudet ja edellytykset sekä tehdä markkinavalintapäätökset
- tunnistaa kansainvälistymisstrategiat ja niitä tukevat liiketoiminta- ja palvelumallit
- ymmärtää verkostojen ja kumppanuuksien merkityksen kasvussa ja kansainvälistymisessä
- vertailla ja valita yritykselle sopivan operaatiomuodon markkinakohtaisesti
- tunnistaa kansainväliseen liiketoimintaan liittyviä keskeisiä toimintoja

#### **Opintojakson sisältö:**

- yrityksen sisäinen (yrityksen resurssit ja kyvykkyydet) ja ulkoinen (poliittinen, taloudellinen, juridinen, sosiokulttuurinen) kansainvälinen toimintaympäristö
- kasvun ja kansainvälistymisen vaiheet sekä elinkaarimallit
- kasvustrategiat ja kasvustrategioita tukevat liiketoimintamallit
- markkinavalinta ja markkinoiden kehittäminen
- operaatiomuodon valinta markkinakohtaisesti
- verkostot ja kumppanuudet kasvussa ja kansainvälistymisessä
- kansainvälistymiseen liittyviä keskeisiä toimintoja
- kansainvälistymisen tuomat haasteet yrityksen eri toimintojen kehittämiseksi

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opiskelijan osaaminen ilmenee taitona ymmärtää kansainvälistymiseen liittyvät haasteet sekä tunnistaa keskeiset kansainvälistymisstrategiat ja niihin liittyvät liiketoimintamallit ja operaatiomuodot. Osaaminen perustuu yrityksen liiketoiminnan ja sen markkinoiden analyysiin. Opiskelija käyttää perustutkimusmenetelmiä kansainvälisen liiketoiminnan analysointiin ja kehittämiseen.

#### **Edeltävät opinnot:**

Verkostoitunut liiketoiminta –teema tai vastaavat tiedot.

## 00330 Vaikuttava ja vastuullinen johtaminen työyhteisössä, 10 op

### Opiskelija osaa:

- toimia verkostoituneen työyhteisön vastuullisena jäsenenä
- arvioida organisaatiossa vallitsevaa kulttuuria ja arvoja
- tunnistaa omat vahvuutensa ja oman osaamisensa ja asettaa itselleen kehittymistavoitteet johtamisosaamisensa kehittämiseksi
- kehittää vuorovaikutustaitojaan ja käyttää niitä muutosten edistämiseksi sekä innovatiivisen työskentelyilmapiirin ja tuloksellisen toiminnan aikaansaamiseksi
- toimia organisaation henkilöstöstrategian mukaisesti
- soveltaa työlaissäädännön ja työehtosopimusten normeja käytännön työtilanteisiin työntekijänä, esimiehenä ja/tai yrittäjänä
- kehittää omaa ja työyhteisön työhyvinvointia ja itselleen eettistä työtapaa
- kehittää liiketoiminnan käytänteitä eettisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävämpään suuntaan

### Opintojakson sisältö:

- johtaminen ja johtajuus
- organisaatiokulttuuri ja arvot
- itsensä johtaminen, itsetuntemus ja esimieheksi kasvaminen
- vuorovaikutus ja vaikuttaminen työyhteisössä
- henkilöstövoimavarojen johtaminen
- johtamisviestinnän osa-alueet
- työoikeus ja työsuhteasioiden hoitaminen
- työhyvinvointi ja sen kehittäminen
- eettinen toimintatapa

### Opintojakson kuvaus:

Opintojakson osaaminen perustuu opiskelijan muodostamaan käsitykseen työyhteisön toiminnan ja henkilöstön monimuotoisuudesta. Opiskelija toimii aktiivisesti uudistuvan, kannustavan ja hyvinvoivan työyhteisön luomiseksi. Opintojakson osaaminen ilmenee taitona toimia organisaation strategian mukaisesti sekä kehittää omia ja työyhteisön valmiuksia vastaamaan organisaation muutoshaasteita. Opiskelija osaa arvioida liiketoiminnan eettisyyttä ja omaa valmiudet liiketoiminnan käytänteiden kehittämiseksi eettisesti, taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävämpään suuntaan.

### Edeltävät opinnot:

Verkostoitunut liiketoiminta osaaminen -teema tai vastaavat tiedot.

## 00793 Nordiskt och internationellt, 5 op

### Opiskelija osaa:

- klara sig i exportverksamhet förekommande kontakter
- genomföra och dokumentera möten och förhandlingar
- beakta kulturskillnader i nordiska sammanhang

### Opintojakson sisältö:

- förhandlingar och kundkontakter
- nordisk arbetskultur
- olika kontaktnät

### Opintojakson kuvaus:

Studeranden når nivå B1.2. enligt den europeiska referensramen för språk (CEF).

## 00457 English for International Business, 5 op

### Opiskelija osaa:

- tarkastella kansainvälistä toimintaympäristöä ja sen lainalaisuuksia

- ymmärtää kansainvälistymisstrategioita
- valita yritykselle kohdemarkkina-alueen
- käyttää vuorovaikutustaitoja monikulttuurisissa toimintaympäristöissä
- käydä ulkomaankauppaan liittyviä neuvotteluja ja siihen liittyvää kirjallista ja suullista viestintä
- kv-tehtäviin liittyvän työnhakuprosessin

#### **Opintojakson sisältö:**

- Suomen ulkomaankauppa, globaalitalous
- kansainvälistymisstrategiat
- messut
- vienti-case ja siihen liittyvä viestintä
- neuvottelutilanteet
- työnhakuprosessi kansainvälisiin tehtäviin

#### **Opintojakson kuvaus:**

- Opiskelija syventyy Suomen ulkomaankauppaan sekä globaaliin toimintaympäristöön
- hän valitsee case-yrityksen vientistrategian sekä kohdemarkkina-alueen
- osallistuu messuprojektiin
- harjoittelee vientikaupan viestintätilanteita
- hakee töihin ulkomaiseen yritykseen
- opiskelija saavuttaa vähintään eurooppalaisen viitekehyksen mukaisen taitotason B.2

### **010 TUTKIVA JA KEHITTÄVÄ TOIMINTA PALVELUKEHITYKSESSÄ, 0 op**

#### **Kuvaus:**

Opiskelija osaa innovatiivisesti kehittää ja luoda palveluliiketoimintaa käyttämällä soveltavan tutkimuksen ja kehittämisen menetelmiä.

#### **Opiskelija osaa:**

- hahmottaa liiketoiminnan kehittämisen tavoitteita
- toteuttaa pienimuotoisia t&k-hankkeita
- toimia osana rikastavaa yhteisöä monialaisessa ympäristössä
- tuottaa suunnitelmia ja uusia ratkaisuja
- edistää luovuutta toiminnallaan

#### **Sisältö:**

Teeman opintojaksot muodostavat kehittämisen kokonaisuuden, jonka lähtökohdat määräytyvät metropolialueen innovaatiotoiminnan lähtökohdista. Vapaasti valittavassa opintojaksossa tarkastelunäkökulmana on osaamisen yhdistäminen ja osaamisen tuottaminen klustereiden rajapinnoille. Opintojakso kiinnittää uuden osaamisen kehittämisen alkavan yritystoiminnan lähtökohtien tarkasteluun. Opintojen jälkeen opiskelija voi siirtyä kehittämään yrittäjyyttään ammattikorkeakoulujen yhteiseen yrittäjyysmoduuliin InnoPlazan tai alueella toimiviin esi- ja yrityshautomoihin.

#### **Osaamisen kehittyminen:**

Teema sijoittuu ammatillisen kasvun syventymisen vaiheeseen noin kolmanteen opintovuoteen, jossa oppijan kehittämisosaaminen ilmenee vakiintuvana tutkivana ja kehittävänä työtapana.

### **00018 Palveluinnovaatioiden kehittäminen, 10 op**

#### **Opiskelija osaa:**

\* toteuttaa palveluinnovaation työelämäverkostossa

\* hyödyntää tiimiä asiantuntijatyössä

\* käyttää soveltavan t&k-toiminnan työvälineitä ja menetelmiä sekä toteuttaa tavoitteellisen kehittämisprojektin

#### **Opintojakson sisältö:**

\* palveluinnovaatiotoiminta

- \* kontekstin ja tietämysperustan luonti
- \* kehittämisprosessin suunnittelu, toteutus ja arviointi
- \* työskentely jaetun asiantuntijuuden ryhmässä

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksossa tehdään tavoitteellinen kehittämisprojekti, jossa osaaminen on kehittäjän osaamista tutkivan toiminnan keinoin. Osaamisen kehittämisen kohde määrittyy Laurean tutkimus- ja kehittämislinjoista klusterikohtaisesti.

#### **Edeltävät opinnot:**

Keskeiset ammatilliset osaamisalueet (vähintään 120 op) tai vastaavat tiedot.

### **00019 Palveluinnovaatiot yrityskehityksessä, 10 op**

#### **Opiskelija osaa:**

- analysoida alueen ja organisaatioiden osaamista ja määritellä siltä pohjalta kehittämistavoitteita
- toteuttaa tavoitteellisen kehittämisprojektin
- tuottaa uusia ratkaisuja, palveluja ja palvelujärjestelmiä
- arvioida niiden käyttökelpoisuutta joko alkavan yritystoiminnan (Start up) tai olemassa olevan yritystoiminnan kannattavuuden suhteen
- hahmottaa oman toimintansa vaikutuksen toimialueen arvoverkostossa
- edistää luovuutta toiminnallaan

#### **Opintojakson sisältö:**

- tutustuminen keskeisiin alueellisiin ja valtakunnallisiin kehittämisstrategioihin
- kontekstin ja tietämysperustan luonti
- kehittämisprosessin suunnittelu, toteutus ja arviointi
- työskentely jaetun asiantuntijuuden ryhmässä osana innovaatioverkostoa
- kehittämis- ja tiedontarpeen analysointi
- syntyneen ratkaisun, palvelun, tuotteen tai järjestelmän käyttökelpoisuusarviointi
- tekijänoikeuskysymykset

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksossa syntyvä osaaminen on yritystoiminnan edistämiseen liittyvää tavoitteellista kehittämisosaamista. Opintojakso edistää innovaatiotoimintaa ja siihen perustuvaa yrittäjyyttä. Kehittämishankkeessa tuotetaan uutta osaamista ja arvioidaan osaamisen synnyttämää arvoa. Kehittämishankkeen toteuttamista varten muodostetaan osaamistarpeen pohjalta monialainen ryhmä.

#### **Edeltävät opinnot:**

Palveluinnovaatioiden kehittäminen –opintojakso tai vastaavat tiedot.

### **035 LIKETOIMINNAN VAIKUTTAVAT KYVYKKYYDET, 0 op**

#### **Kuvaus:**

Opiskelija osaa arvioida ja kehittää liiketoimintaa valitsemallaan syventymisalueella.

#### **Opiskelija osaa:**

- rakentaa syventävien opintojen avulla omaa ammatillista kasvuaan
- muuntaa yksilöosaamista organisaation yhteiseksi osaamiseksi
- arvioida organisaation kyvykkyyksien strategista merkitystä

#### **Sisältö:**

Teeman opintojaksot syventävät organisaation erilaisiin kyvykkyyksiin liittyvää osaamista. Kyvykkyyksien kehittäminen edustaa sisäistä, resurssilähtöistä ajattelua liiketoiminnan kehittämisessä. Teemassa kyvykkyyksiä tarkastellaan organisaation ominaisuutena, jolloin on keskeistä kyetä muuntamaan yksilöosaaminen organisaation osaamiseksi. Tällainen osaaminen luo arvoa asiakkaalle ja sitä on vaikea muiden kopioida.

## **00085 Oikeudellinen osaaminen liiketoiminnassa, 10 op**

### **Opiskelija osaa:**

- soveltaa sopimusoikeudellista tietoa sekä tulkita ja täydentää sopimuksia
- tuottaa vaihtoehtoisia sopimusoikeudellisia ratkaisuja, esitellä ja perustella ne
- toimia juridisesti oikein markkinoinnissa ja asiakassuhteissa
- toimia hyvän liiketavan mukaisesti suhteessa yrityksen eri sidosryhmiin
- valita eri vakuusvaihtoehtoista tarkoituksenmukaisimman ja tiedostaa velkasuhteisiin liittyvien vakuuksien oikeudellisen merkityksen
- hallita oikeudelliset menettelytavat ristiriitojen ratkaisijana
- toimia viestintään ja tietosuojaan liittyvän lainsäädännön edellyttämällä tavalla

### **Opintojakson sisältö:**

- sopimusoikeuden perusteet ja sopimusriskien hallinta
- irtaimen kaupan säännöt ja kuluttajansuoja
- kiinteistön kauppaan liittyvät käsitteet
- immateriaalioikeudet, tekijänoikeus ja tietosuoja
- kilpailulainsäädäntö ja markkinointioikeus
- yhteisöjen organisaatio, toiminta, päätöksenteko ja vastuut
- velkasuhde ja vakuudet
- vahingonkorvausvelvollisuus
- yrityssaneeraus ja konkurssi
- riita-asian vireille tulo ja käsittely käräjäoikeudessa sekä tuomion täytäntöönpano

### **Edeltävät opinnot:**

Keskeisten ammatillisten opintojaksojen osaaminen.

## **00086 Vastuullisuus liiketoiminnassa, 10 op**

### **Opiskelija osaa:**

- toimia kestävästä kehitystä ja yhteiskuntavastuuta edistävän liiketoiminnan tehtävissä
- osaa laatia ja kehittää organisaation ympäristöpolitiikkaa ja ympäristöohjelmaa
- osaa mitata ympäristöohjelman vaikutuksia
- tunnistaa hallintajärjestelmät vastuullisen johtamisen työkaluina
- katselmusten ja auditointien suunnittelussa ja toteutuksessa
- toimia arviointien, katselmusten ja auditointien suunnittelussa ja toteutuksessa

### **Opintojakson sisältö:**

- vastuullinen liiketoiminta
- ympäristöhallintajärjestelmän kehittäminen
- laadunhallintajärjestelmän kehittäminen
- ympäristömarkkinointi ja -laskentatoimi
- ympäristö- ja laatuviestintä

### **Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksossa opiskelija syventää ja laajentaa osaamistaan vastuullisen liiketoiminnan osaajana perehtyen järjestelmällisen vastuullisen liiketoiminnan hallinnan ohjelmien, yhteiskuntavastuuohjelmat, toimintajärjestelmät, laatujärjestelmät ja ympäristöjärjestelmät, tekemiseen. Opiskelija sisäistää vastuullisen liiketoiminnan merkityksen yrityksen strategiana ja oleellisena osana yrityksen kehittämistä ja kasvua globaaleissa toimintaympäristöissä.

## **00087 Talouden johtaminen ja raportointi 1, 10 op**

### **Opiskelija osaa:**

- laatia kirjanpidon ja tilinpäätöksen hyvän kirjanpitolavan mukaisesti
- muokata taloushallinnon tuottaman informaation johdon päätöksenteon tueksi
- toteuttaa yhteisölainsäädännön vaatimukset kirjanpidossa ja raportoinnissa

- ottaa huomioon välillisen verotuksen vaatimukset yritystoiminnassa myös yleisimmässä erikoistilanteissa
- laskea yrityksen verotettavan tulon, laatia veroilmoitukset sekä määritellä maksettavaksi tulevat verot
- hallita henkilöverotuksen keskeisimmät kysymykset

#### **Opintojakson sisältö:**

- tuloslaskennan erityiskysymykset ja tilinpäätös
- yritysmuodot taloushallinnon näkökulmasta
- arvonlisäverotus
- yritysten tuloverotus
- henkilöverotus

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksossa opiskelija syventää ja laajentaa tietojaan taloushallinnon prosessista, jolla on keskeinen merkitys yrityksen taloudellisen informaation tuottajana ja raportoijana taloudellisen päätöksenteon tueksi. Opiskelija kasvaa taloushallinnon kehittäjäksi, muuttajaksi ja vaikuttajaksi.

Opiskelija syventää osaamistaan niin välillisen kuin välittömän verotuksen asiantuntijuusalueilla.

#### **Edeltävät opinnot:**

Liiketoiminnan strategialähtöinen kehittäminen -teema tai vastaavat tiedot.

### **00479 Talouden johtaminen ja raportointi 2, 10 op**

#### **Opiskelija osaa:**

- kehittää lisäarvoa yritykselle ja sen asiakkaille taloushallinnon avulla
- eritellä konsernitilinpäätöksen tavoitteet ja sisällön
- hallita kansainvälisen tilinpäätösraportoinnin perusteet
- suunnitella yrityksen verotettavaa tulosta ottaen huomioon myös omistajien näkökulman
- yritysrakenteiden muutokset ja niiden vaikutukset verotuksen näkökulmasta

#### **Opintojakson sisältö:**

- konsernitilinpäätös
- IFRS
- tilinpäätöksen monet näkökulmat
- yritysjärjestelyt
- \* verotuksen suunnittelu

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opintojakson aikana opiskelijan näkemys laajenee yksittäisen yrityksen tarkastelusta konserniin ja kansainvälisiin toimintoihin. Taloushallinnossa kerätään ja jalostetaan oikea-aikaista informaatiota kaikille asiakkaille. Tiedon keräämisen ja raportoinnin apuna käytetään integroituja taloushallinnon ohjelmia, ohjelmistoja ja tietoverkkoja. Taloushallinnon osaajan taidot kehittyvät yhä vaativampiin taloushallinnon tehtäviin jatkuvan opiskelun ja verkostoitumisen avulla. Yritysrakenteiden muutokset tulevat myös tarkasteltavaksi

#### **Edeltävät opinnot:**

Talouden johtaminen ja raportointi OSA 1

### **00088 Talouden suunnittelu ja ohjaus, 10 op**

#### **Opiskelija osaa:**

- laatia suunnittelu-, tavoite- ja tarkkailulaskelmia ja soveltaa niitä johdon päätöksenteossa syntyvien ongelmien ratkaisemiseksi
- hyödyntää taloushallinnon menetelmiä ja johdon tietojärjestelmää tavoiteasetannassa, toiminnan ohjauksessa ja seurannassa
- tehdä ja hyödyntää taloudellisia analyysejä, ennusteita ja raportteja myös kansainvälisessä toimintaympäristössä

#### **Opintojakson sisältö:**

- toiminnan analyysit ja ennusteet

- kannattavuuden ja tuottavuuden parantaminen
- perinteisen kustannuslaskentajärjestelmän käytännön toteutus
- toimintolaskenta prosessijohtamisen tukena
- budjettiprosessi ja tavoiteasetanta
- johdon toiminnanohjaus- ja tietojärjestelmät
- strateginen kustannusjohtaminen

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opiskelija syventää johdon taloushallinnon osaamista perehtymällä eri ongelmatilanteisiin sopiviin laskentamenetelmiin ja päätöksentekoa tukeviin ohjaus- ja tietojärjestelmiin. Johdon taloushallinnon tehtävänä on organisaation strategian suuntaisesti asettaa tavoitteita, ohjata ja seurata toteutunutta toimintaa. Opiskelija perehtyy tätä tukeviin taloushallinnon menetelmiin sekä johdon toiminnanohjaus- ja tietojärjestelmiin, joiden avulla tehty relevantti, oikea-aikainen ja kustannustehokas raportointi mahdollistaa organisaation omistajalähtöisen ohjauksen.

#### **Edeltävät opinnot:**

Liiketoiminnan strategialähtöinen kehittäminen – teema tai vastaavat tiedot.

### **00090 Rahoitus ja arvopaperimarkkinat, 10 op**

#### **Opiskelija osaa:**

- määritellä rahoitusmarkkinoiden toiminnan
- eritellä sijoitus- ja rahoitustoimintaan liittyvät osapuolet ja ymmärtää rahoitusriskien luonteen sekä johdannaisten merkityksen riskienhallinnassa
- käsitellä eri tietolähteistä tulevaa informaatiota
- hallitsee eri sijoitus- ja rahoitusinstrumentit ja ymmärtää niiden erityispiirteet

#### **Opintojakson sisältö:**

- rahoitusmarkkinat
- sijoitustoiminta ja arvopaperikauppa
- suojautuminen ja johdannaiset
- finanssi-investoinnit

#### **Edeltävät opinnot:**

Talouden johtaminen ja raportointi -opintojakso tai vastaavat tiedot.

### **00089 Tilintarkastuksen toteuttaminen, 10 op**

#### **Opiskelija osaa:**

- hallita tilintarkastukseen liittyvän lainsäädännön sekä tilintarkastusta koskevat suositukset
- suorittaa tilintarkastuksen suunnittelun, toteutuksen, raportoinnin ja dokumentoinnin hyvän tilintarkastustavan mukaisesti
- toteuttaa sisäisen valvonnan ja ymmärtää sen merkityksen ylimmän johdon valvonnan välineenä

#### **Opintojakson sisältö:**

- hyvä tilintarkastustapa
- tilintarkastuksen normipohja
- tilintarkastusprosessi
- sisäinen valvonta

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opiskelija omaksuu tiedot tilintarkastuksesta ja sen toteuttamisesta hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Opiskelija ymmärtää sisäisen valvonnan merkityksen ylimmän johdon valvonnan välineenä ja tietää sen merkityksen taloudellisuuden parantamisessa ja toiminnan tehostamisessa.

#### **Edeltävät opinnot:**

Talouden johtaminen ja raportointi sekä Talouden suunnittelu ja ohjaus- opintojaksot tai vastaavat tiedot.

## 00091 Yrityksen rahoituksen suunnittelu, 20 op

### Opiskelija osaa:

- suunnitella yrityksen rahoitusrakenteen ja arvioida sen vaikutusta yrityksen liiketoimintaan
- suunnitella yrityksen reaali-investointeja ja arvioida niiden kannattavuutta
- hallita ulkomaankaupan rahoituksen erityispiirteet
- toteuttaa yritystutkimuksen sekä analysoida ja hyödyntää tutkimuksen tuloksia yrityksen omassa kehittämistoiminnassa sekä rahoittajan päätöksentekoprosessissa
- määrittää yrityksen arvon eri menetelmillä ja hyödyntää tätä esimerkiksi yrityskaupoissa ja -järjestelyissä
- analysoida rahoitukseen liittyviä riskejä

### Opintojakson sisältö:

- yrityksen rahoitusrakenne
- \* tilinpäätösanalyysi ja yritystutkimus
- \* yrityskaupat ja arvonmäärittäminen
- \* yrityksen reaali-investoinnit
- \* velkasuhteet ja vakuudet
- ulkomaankaupan rahoitus

### Opintojakson kuvaus:

Opintojaksolla opiskelija syventää ja laajentaa osaamistaan rahoituksesta ja riskienhallinnasta osana yrityksen kokonaisstrategiaa ja perehtyy myös ulkomaankaupan rahoituksen erityispiirteisiin. Opintojaksolla syvennyttään yritystutkimuksen ja arvonmäärittäminen menetelmiin sekä investointilaskelmiin

### Edeltävät opinnot:

Talouden johtaminen ja raportointi-opintojakso tai vastaavat tiedot.

## 00093 Myyntitoiminnan tehokas johtaminen, 10 op

### Opiskelija osaa:

- arvioida myyntityön ja vuorovaikutuksen merkitystä asiakassuhteiden hoidossa
- suunnitella ja johtaa kannattavaan liiketoimintaan tähtäävää myyntitoimintaa hyödyntäen erilaisia jakelukanavaratkaisuja
- suunnitella myynti- ja jakelukanavastrategian
- suunnitella, kehittää ja johtaa organisaation eri myyntikanavien myyntiprosessia
- laatia budjetit sekä sisäistää kannattavan myynnin perusteet
- johtaa myyntitilanteita
- hallita vuorovaikutuksen ja vaikuttavan esiintymisen periaatteet ja liike-elämän tapatiedot
- ottaa huomioon myyntityöhön liittyvät eettiset asiat ja myyntiin liittyvät juridiset kysymykset

### Opintojakson sisältö:

- myynnin ja jakelukanavien strateginen suunnittelu ja toteutus
- myyntiprosessien suunnittelu ja -seuranta
- kysyntä- ja myyntiennusteet
- vuosi-, kausi- ja kampanjasuunnittelu
- myyntitoiminnan budjetointi
- myyntikampanjan suunnittelu ja järjestäminen
- tehokas myyntineuvottelu

### Opintojakson kuvaus:

Opintojakson osaaminen ilmenee opiskelijan taitona analysoida asiakkuuksien ja myynnin tuloksellisuutta. Opiskelija osaa suunnitella, organisoida, seurata ja kehittää eri myyntikanavien toimintaa. Opiskelija osaa vaikuttavan myyntineuvottelun taidot. Opintojaksossa perehdytään myös myyntikampanjan suunnitteluun ja toteuttamiseen.

### Edeltävät opinnot:

Keskeisten ammatillisten opintojaksojen osaaminen.

## **00504 Kansainväliset toimintaympäristöt, 10 op**

### **Opiskelija osaa:**

- arvioida kansainvälisen talouden keskeisiä kehitystekijöitä ja syy-, seuraussuhteita
- arvioida valitun markkina-alueen erityispiirteitä organisaation liiketoimintamahdollisuuksien näkökulmasta
- analysoida kohdemarkkina-alueita
- huomioida kommunikoinnissa valtakulttuurien ominaispiirteet
- ennakoida ja arvioida arvojen, stereotyyppien ja rakenteiden vaikutuksia kulttuurien väliseen viestintään
- toimia monikansallisissa tiimeissä

### **Opintojakson sisältö:**

- kansainvälisen talouden teoriaperusta
- maailmankaupan rakenne ja kehityssuunnat
- taloudellinen globalisaatio
- keskeiset kansainväliset taloudelliset organisaatiot
- kansainväliset toimintaympäristöt ja niiden analysointi
- maailman valtakulttuurien ominaispiirteet
- tapakulttuuri, businesskulttuuri
- kulttuurien välinen viestintä
- monikulttuuriset tiimit ja niiden johtaminen

### **Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksossa opiskelijan osaaminen ilmenee kykynä ymmärtää kansainvälisen talouden lainalaisuuksia ja hahmottaa eri alueiden taloudellisia-, kulttuurisia-, sosiaalisia ominaispiirteitä sekä rakenteita. Opiskelija osaa toimia ja kommunikoida kansainvälisissä toimintaympäristöissä. Opiskelijalla on taito analysoida liiketoimintamahdollisuuksia sekä arvioida kilpailutilanteita valituilla kohdemarkkina – alueilla.

### **Edeltävät opinnot:**

Kansainvälinen liiketoiminta-opintojakso.

## **00513 Asiakkuudet liiketoimintaverkostoissa 1, 10 op**

### **Opiskelija osaa:**

- arvioida asiakaspääoman merkitystä yrityksen liiketoiminnalle
- tehdä ulkoiset ja sisäiset lähtökohta-analyysit asiakkuusstrategian kehittämiseksi
- asettaa tavoitteet asiakastoiminnalle ja kehittää eri asiakaskohderyhmille soveltuvan asiakasstrategian
- hallita asiakastietoa asiakasjohtamisen tehokkaana työkaluna
- johtaa asiakkuuksia kannattavasti
- suunnitella yrityksen sisäisen toiminnan tukemaan kannattavaa asiakkuusjohtamisen järjestelmää

### **Opintojakson sisältö:**

- lähtökohta-analyysit ja asiakasjohtamisen visio
- asiakastieto asiakasjohtamisen työkaluna
- asiakaslähtöinen liiketoimintamalli
- asiakkuuksien tehokas hallinta ja johtaminen
- sisäisten kyvykkyysien johtaminen asiakkuusstrategiassa

### **Opintojakson kuvaus:**

Opiskelija osaa analysoida asiakaslähtöisen liiketoimintamallin kehittämiseksi yrityksen ulkoista toimintaympäristöä ja yrityksen sisäistä toimintaa. Hän ymmärtää kannattavan asiakaspääoman merkityksen yrityksen pitkän tähtäimen menestykselle. Opiskelija tuntee eri asiakaskohderyhmien merkityksen ja osaa laatia niille asiakassuhteen kehittämiseen tähtäävän strategian. Hän osaa rakentaa kannattavan asiakkuusjohtamisen järjestelmän ja toteuttaa sitä yrityksen kaikessa toiminnassa. Näkökulmana on eettinen ja verkottuva asiakastoiminta. Reflektiivisyys ilmenee systemaattisena tiedonhankintana ja asiakastiedon analysointina kehittämiskohteiden määrittämiseksi ja toiminnan aikaansaamiseksi.

## **00512 Asiakkuudet liiketoimintaverkostoissa 2, 10 op**

**Opiskelija osaa:**

- kuvata elinkeinoelämän verkostoituneen toimintaympäristön erilaisia liiketoimintaverkkoja ja osaa hyödyntää niitä liiketoiminnan kehittämisessä
- hallita asiakastietoa ja hyödyntää asiakastietojärjestelmiä asiakkuuksien johtamisessa ja kehittämisessä
- käyttää erilaisia analyysityökaluja kannattavien ja uskollisten asiakkuuksien johtamisessa
- arvioida strategisten kumppanuuksien merkitystä asiakaslähtöisen toiminnan kehittämisessä
- ymmärtää verkostojohtamisen merkityksen yrityksen menestymisen kannalta

**Opintojakson sisältö:**

- liiketoimintaverkot arvontuotantojärjestelmässä
- verkostojohtaminen yrityksen ydinkyvyyteenä
- asiakasinformaatio ja -tietojärjestelmät
- asiakasjohtamisen analyysi- ja seurantatyökalut
- key account management toiminta
- strategisten kumppanuuksien kehittäminen

**Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksossa osaaminen ilmenee opiskelijan taitona hahmottaa ja jäsentää verkostoitunutta toimintaympäristöä ja ymmärtää siinä toimivien strategisten verkkojen antamia mahdollisuuksia liiketoiminnan kehittämiseen. Opiskelija ymmärtää verkostojohtamisen merkityksen yrityksen kilpailukyvyyn edistäjänä. Opiskelija osaa arvioida asiakastiedon merkityksen asiakkuuksien johtamisessa ja suunnitella asiakastiedon keräämis- ja hallintajärjestelmän hyväksikäyttäen asiakastietojärjestelmiä. Opiskelija osaa suunnitella tehokkaan key account management toiminnan ja hyödyntää asiakastietojärjestelmiä tavoitteena kannattavat ja uskolliset asiakkuudet. Hän ymmärtää strategisten kumppanuuksia merkityksen ja osaa luoda kumppanuuksia kannattavan ja tehokkaan liiketoiminnan edistämiseksi. Näkökulmana on eettinen ja verkottuva asiakas- ja partneritoiminta. Reflektiivisyys ilmenee systemaattisena asiakastiedon analysointina kehittämiskohteiden määrittämiseksi ja toiminnan aikaansaamiseksi.

**Edeltävät opinnot:**

Keskeisten ammatillisten opintojaksojen osaaminen  
Asiakkuudet liiketoimintaverkostoissa 1-opintojakson suorittaminen

**00514 Markkinointi- ja yritysviestinnän johtaminen 1, 10 op****Opiskelija osaa:**

- \* käyttää erilaisia markkinointitutkimuksen menetelmiä liiketoiminnan analysoinnissa
- suunnitella yrityksen toimintaa tukevan sisäisen ja ulkoisen markkinointi- ja viestintästrategian
- rakentaa tuote- ja palvelubrändejä
- suunnitella viestintää erilaisille sisäisille ja ulkoisille sidosryhmille
- laatia tehokkaan kohderyhmäkohtaisen markkinointiviestintäsuunnitelman

**Opintojakson sisältö:**

- markkinointitutkimus johtamisen tukena
- yrityskulttuuri, yrityksen identiteetti ja arvot yrityskuvan rakentamisessa
- brändien rakentaminen ja johtaminen yrityksen kilpailukyvyyn edistäjänä
- integroitu markkinointiviestintä ja markkinoinnin kilpailukeinojen johtaminen
- maineen ja julkisuuden hallinta

**Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksolla opiskelija syventää osaamistaan yrityksen markkinointi- ja viestintätaitoissa. Hän tietää positiivisen yrityskuvan tärkeyden yritykselle ja osaa rakentaa yrityksen brändejä. Hän tuntee yrityksen identiteetin ja yrityskulttuurin merkityksen yrityksen asiakaslähtöisen toiminnan kehittämisessä ja osaa laatia ja toteuttaa eri kohderyhmille suunnatun tehokkaan sisäisen ja ulkoisen markkinointi- ja viestintäsuunnitelman. Opiskelija osaa soveltaa monipuolisesti markkinointi- ja yritysviestinnän kilpailukeinoja liiketoiminnan kehittämisessä.

**Edeltävät opinnot:**

Liiketalouden ja markkinoinnin perusopinnot

**00516 Henkilöstövoimavarojen johtaminen ja kehittäminen, 10 op**

**Opiskelija osaa:**

- toteuttaa liiketoimintastrategiaa tukevan henkilöstöstrategian
- arvioida ja kehittää johtamisosaamistaan
- suunnitella organisaation tarpeita vastaavat HR-prosessit

**Opintojakson sisältö:**

- henkilöstöstrategia
- HR-prosessit
- oman johtamisosaamisen arviointi ja kehittäminen
- esimiestyön haasteet työyhteisössä
- esimiesrooliin liittyvät juridiset velollisuudet

**Edeltävät opinnot:**

Vaikuttava ja vastuullinen johtaminen työyhteisössä -opintojakso tai vastaavat tiedot.

**00084 Johtamisosaamisen kehittäminen, 10 op****Opiskelija osaa:**

- hallita ja johtaa organisaation suorituskkyä tasapainotetulla mittaristolla
- toimia ryhmän/tiimin vetäjänä sekä työryhmien ohjaajana ja valmentajana
- ratkaista erilaisia työyhteisön ongelmatilanteita
- arvioida johtajuuden eettisyyttä
- tunnistaa yrityksen yhteiskuntavastuuseen liittyvät keskeiset kysymykset
- soveltaa osaamisen kehittämisen ja työyhteisön kehittämisen menetelmiä

**Opintojakson sisältö:**

- osaamisen johtaminen ja kehittäminen
- ryhmän ja tiimin johtaminen
- muutoksen ohjaaminen
- esimiesviestintä
- johtajuuden etiikka ja yrityksen yhteiskuntavastuu

**Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksolla opiskelija syventää osaamistaan henkilöstöjohtamisen keskeisillä osa-alueilla. Opiskelijan osaaminen ilmenee oman johtamisosaamisen aktiivisena kehittämisenä sekä taitona ohjata ja toteuttaa muutosprosesseja.

**Edeltävät opinnot:**

Vaikuttava ja vastuullinen johtaminen työyhteisössä -opintojakso tai vastaavat tiedot.

**00536 Food Business I, 20 op****Opiskelija osaa:**

- Recognise the basic principles and major steps of production of food materials
- Make use of diverse food quality aspects in marketing various products
- Identify international consumer goods trade opportunities
- Plan and implement food marketing actions in different cultural and social environments and evaluate the outcomes
- Analyze brands and create brand identity
- Collect and utilize consumer research information on product development, trade and marketing
- Professionally plan and evaluate new product launches

**Opintojakson sisältö:**

- Food chain from farm to the table
- Main aspects of modern food industry production and preservation systems
- Food quality and quality control tools
- Food for health and disease
- Food choices and food trends

- Consumer decision making process, individual and intercultural differences
- Food marketing strategies and marketing parameters
- Food product development process
- Development of food products for international trade and management of food brands
- Collection, analyse and use of consumer information

**Opintojakson kuvaus:**

The competence gained in the study unit is an understanding of food chain and the main production systems, and of the principles of food quality. The student will gain competence to look for and assess business opportunities within international consumer markets, to create effective marketing plans and to evaluate different marketing operations. Student will learn to study consumer behaviour and apply it to food development and marketing.

**Edeltävät opinnot:**

None.

**00537 Food Business II, 15 op**

**Opiskelija osaa:**

- define the constraints of food handling, storage and logistics chains in the context of international food trade and marketing
- apply food laws and regulations to international food trade and logistics to assure food safety, including chemical, microbiological and radiological safety, as well as food hygiene and allergy and communicate with relevant authorities
- justify the food labelling and the selection of various packages and packaging materials for different products and logistic chains
- understand the globalisation of the food industry and analyse the changes of market structure specifically in the Baltic Sea and European markets

**Opintojakson sisältö:**

- Relevant food laws and regulations (Codex alimentarius, EU directives, Estonian and Finnish laws on food safety and labelling)
- Basics in food logistics and operations
- Food packaging and labelling
- Food industry structures in the Baltic Sea countries and in other European countries
- Description of the food industry sectors in various countries
- Definitions, statistics and indicators of food industry sub-sectors

**Opintojakson kuvaus:**

The competence gained in the study unit is to understand and interpret laws and regulations on food safety and quality management in international food trade and logistics. The students will be able to professionally plan food trade projects.

Students will acquire skills to analyze international food markets, distribution structures and competition. They will learn the effects of different market structures on food firms and their products, and the relation of markets to internationalisation strategies.

**Edeltävät opinnot:**

Food studies 1.

**00761 Markkinointi- ja yritysviestinnän johtaminen 2, 10 op**

**Opiskelija osaa:**

- käyttää markkinointitutkimusta mediamainonnan ja -viestinnän suunnittelussa
- laatia yrityksen toimintaa tukevan kohderyhmäkohtaisen julkisuus- ja mediastrategian sekä ylläpitää käytännön mediasuhteita
- soveltaa mainonnan kieli- ja merkkijärjestelmiä viestinnän suunnittelussa
- visuaalisen viestinnän ja verkkoviestinnän perusteet
- toteuttaa markkinointiviestintää eri sovellusohjelmilla sekä tekniikoilla ja menetelmillä verkkoympäristössä

- hyödyntää uusimpia teknologioita verkkoviestinnässä

**Opintojakson sisältö:**

- \* markkinointitutkimus ja mediavalinta
- julkisuus- ja mediastrategiat
- mediaviestintä ja mediasuhteen rakentaminen
- verkko viestintäareenana
- visuaalinen suunnittelu markkinointi- ja yritysviestinnässä
- digitaalisen- ja printtijulkaisun suunnittelu ja toteutus
- digitaalinen kuvankäsittely
- verkkokirjoittaminen

**Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksolla opiskelija syventää osaamistaan yrityksen mediamainonnassa ja -viestinnässä sekä viestintäteknologiassa. Opiskelija osaa käyttää monipuolisesti hyväkseen markkinointitutkimusta nykyaikaisen julkisuus- ja mediastrategian suunnittelussa. Opiskelija tiedostaa median merkityksen liiketoiminnassa sekä osaa rakentaa ja ylläpitää yrityksen mediasuhteita. Opiskelija osaa suunnitella ja luoda julkaisuja painotuotteeksi ja verkkoympäristöön eri sovellusohjelmilla. Opiskelija hallitsee tekstin, liikkuvan kuvan ja äänen hyödyntämisen markkinointiviestinnän suunnittelussa ja toteuttamisessa.

**Edeltävät opinnot:**

Liiketalouden perusopinnot.

**020 INNOVATIIVISET ARVONTUOTANTOJÄRJESTELMÄT, 15 op****Kuvaus:**

Opiskelija osaa arvioida, ennakoida ja hyödyntää muuttuvien liiketoimintaverkostojen luomia mahdollisuuksia uudenaikaiselle arvontuotannolle.

**Opiskelija osaa:**

- liittää harjoittelun osaksi osaamisen kehittämistä
- analysoida arvontuotantojärjestelmiä, niiden haasteita ja arvotoimintojen uudelleenjärjestämismahdollisuuksia
- määrittää tavoitteita yrityksen roolille arvontuotantojärjestelmässä
- pitää yllä innovaatiotoimintaa ja jatkuvaa kehittämistä
- hallita epävarmuutta ja riskejä jatkuvasti muuttuvassa liiketoimintaympäristössä

**Sisältö:**

Teema syventää opiskelijan ammatillista kasvua kohti uudistavaa asiantuntijuutta. Teeman opintojaksot tarkastelevat eri näkökulmista arvontuotantojärjestelmiä, jotka koostuvat asiakkaalle eri tavoin arvoa luovista arvotoiminnoista. Innovatiivisilla arvontuotantojärjestelmillä luodaan uusia ratkaisuja asiakkaiden liiketoiminnan tueksi ja parannetaan tehokkuutta. Teemassa syntyvä osaaminen ilmenee taitona hahmottaa uudenaikaisia arvontuotantojärjestelmiä ja nähdä niiden mukanaa tuomia innovatiivisia mahdollisuuksia yksittäisille yrityksille. Harjoittelu mahdollistaa teeman osaamisalueen syventämisen kohti uudistavaa asiantuntijuutta.

**00374 Harjoittelu 2, liiketalouden koulutusohjelma, 15 op****Opiskelija osaa:**

- osaa arvioida omaa ammatillista osaamistaan ja työelämän osaamisvaatimuksia
- osaa kehittää organisaation toimintoja asiantuntijayhteisön jäsenenä
- jaetun asiantuntijuuden avulla pohtia omia ja alan arvoja yhdessä toisten kanssa
- reflektoida omia tunteitaan ja ajatuksiaan

**Opintojakson sisältö:**

- harjoittelu

**Opintojakson kuvaus:**

Opiskelija kehittää harjoittelussa liiketoimintaosaamistaan sekä työelämää asiantuntijayhteisön jäsenenä.

**Edeltävät opinnot:**

Keskeisten ammatillisten opintojaksojen osaaminen.

**00048 Palvelut liiketoiminnan uudistajana, 10 op****Opiskelija osaa:**

- analysoida yritysasiakkaan prosesseja ja liiketoimintaa ja kehittää siltä pohjalta asiakkaan liiketoimintaa tukevia kokonaisratkaisuja
- analysoida ja kehittää uudenlaisia liiketoimintamalleja, joissa palveluliiketoiminnalla on merkittävä rooli
- hyödyntää teknologiaa palvelujen kehittämisessä
- kehittää yhteistoimintamalleja tieto- ja osaamisintensiivisten palvelujen tuottamisessa ja käyttämisessä

**Opintojakson sisältö:**

- erilaiset palveluliiketoimintamallit
- tietointensiivinen palveluliiketoiminta
- teollisuuden palveluliiketoiminta
- tieto- ja viestintäteknologian hyödyntäminen
- ulkoistaminen

**Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksossa osaaminen ilmenee opiskelijan taitona nähdä uudenlaiset palvelumallit liiketoimintaa kehittävinä ja uudistavina muutosvoimina.

**Edeltävät opinnot:**

Keskeiset ammatilliset opintojaksot tai vastaavat tiedot.

**00050 ICT uudenlaisen liiketoiminnan mahdollistajana, 10 op****Opiskelija osaa:**

- ennakoida ja arvioida uuden tieto- ja viestintäteknologian luomia mahdollisuuksia liiketoiminnalle
- hahmottaa sähköisen liiketoiminnan kehittämisen olevan kiinteässä yhteydessä yrityksen kokonaisstrategiaan
- eritellä sähköisen liiketoiminnan hyötyjä ja ongelmia sekä yrityksen että kuluttaja- ja yritysasiakkaiden näkökulmasta
- analysoida kriittisesti olemassa olevia sähköisen liiketoiminnan malleja ja käytänteitä
- löytää ja analysoida uudenlaisia sähköisen liiketoiminnan malleja
- arvioida sähköisen liiketoiminnan asettamia vaatimuksia logististen ratkaisujen suunnittelussa

**Opintojakson sisältö:**

- ICT:n liiketoiminnalle tuottamat mahdollisuudet
- uudenlaiset tietointensiiviset tuotteet
- virtuaalinen palvelutuotanto

**Opintojakson kuvaus:**

Opintojakso käsittelee tieto ja viestintäteknologian mahdollistamia uudenlaisia toimintamalleja, esimerkiksi tilaus- ja toimitusketjut ja asiakkuuden hallinta sekä kokonaan uudenlaisia tietointensiivisiä tuotteita ja palveluja ja virtuaalista palvelutuotantoa.

**Edeltävät opinnot:**

Keskeiset ammatilliset opintojaksot tai vastaavat tiedot.

**00049 Julkisen sektorin uudistuvat toimintatavat, 10 op****Opiskelija osaa:**

- ennakoida julkisen sektorin ja alueen toimijoiden yhteistyömahdollisuuksia
- hyödyntää innovatiivisen aluekehityksen mahdollisuuksia alueen ja alueen toimijoiden kilpailukyvyyn vahvistamisessa
- kehittää ja vahvistaa elinkeinoelämän ja kunnan yhteistyötä

- soveltaa liiketalouden osaamista julkisen sektorin toimintojen uudistamiseen
- arvioida ja kehittää vaihtoehtoisia palvelutuotantotapoja kunnallisen palvelutarjonnan kehittämisessä
- soveltaa julkisen sektorin keskeistä normistoa julkisen sektorin, yrityksen ja kansalaisen näkökulmasta
- toimia kunnallisessa toimessa tai virassa, valmistella hallintokuntansa asioita ja esitellä ne toimielimessä
- hyödyntää EU:n tukimuotoja sekä maamme yrityksille myöntämiä tukia

**Opintojakson sisältö:**

- alueellinen kehittäminen ja alueellinen kilpailukyky
- vaihtoehtoiset palvelutuotantotavat ja ulkoistaminen
- julkishallinnon normisto
- EU:n ja Suomen valtion myöntämät yritystuet ja niiden hallinnointi

**Opintojakson kuvaus:**

Opintojakson osaaminen ilmenee kykynä tehdä yhteistyötä ja rakentaa kumppanuuksia julkisen sektorin ja eri toimijoiden kesken. Opiskelijalle muodostuu valmiudet työskennellä julkisella sektorilla julkisen sektorin normiston ja toimintaperiaatteiden mukaisesti ja liiketoimintaosaamista innovatiivisesti hyödyntäen. Opiskelija omaksuu luovan ja uudistavan näkökulman kunnallisten palveluiden järjestämiseen. Opiskelija osaa hahmottaa alueellisten kehittäjäverkostojen ja innovaatiojärjestelmien rakenteen ja hyödyntää luovan jännitteen ja verkostoitumisen mahdollisuuksia sekä alueen että alueen toimijoiden kilpailukykyyn vahvistamiseksi.

**Edeltävät opinnot:**

Keskeiset ammatilliset opintojaksot tai vastaavat tiedot.

**00096 Internationalisation and international Entry Strategies, 10 op**

**Opiskelija osaa:**

- understanding the structure and functioning of the international economy
- analysing international markets
- making internal analysis for internationalisation
- taking into account of challenges and possibilities of multicultural networks
- evaluating alternative international business strategies
- working in global environment

**Opintojakson sisältö:**

- international economy
- pathways to grow and internationalisation
- organic, co-operation, born globals
- stages of growth
- requirements and challenges for internationalisation
- global trends and trends in industries
- international business environment
- internal analysis for internationalisation
- reasons and objectives to grow
- evaluation internationalisation capability
- international market analysis
- working in global enterprises and projects

**00097 Management of International Sales, 20 op**

**Opiskelija osaa:**

- defining the opportunities of international networks
- implementing foreign trade in practise
- managing sales negotiations and presentations in multicultural environment
- managing international sales and distribution channels

**Opintojakson sisältö:**

- cross cultural differences
- foreign trade practises

- international sales and pricing strategies
- management of distribution channels
- international sales management
- international sales negotiations
- ethics in sales management

#### **00098 Commercialisation of Product, Service and Innovations in Global Environment, 10 op**

##### **Opiskelija osaa:**

- commercialising products, services and innovation in global environment
- analysing business potential of innovation
- taking into account financial and legal perspectives in target market area

##### **Opintojakson sisältö:**

- global innovation environment
- commercialisation strategies
- processes of commercialisation
- business potential and valuation of innovation
- business plan
- IPR due diligence
- life cycles in commercialising
- business, financial and legal perspectives

#### **00563 Toimitusketjun kehittäminen, 10 op**

##### **Opiskelija osaa:**

- kuvata perusjakelutieratkaisut sekä kanavavalinnan että fyysisen jakelun näkökulmasta
- arvioida yhteistyön merkitystä toimitusketjun kehittämisessä ja ohjauksessa
- arvioida sähköisen tiedonsiirron merkitystä toimitusketjussa
- arvioida ja hyödyntää keskeisiä analysointimenetelmiä toimitusketjussa
- arvioida sisäisten- ja ulkoisten asiakkaiden roolia toimitusketjussa
- hyödyntää toimitusketjua palvelevia ennustemenetelmiä ja tunnuslukuja

##### **Opintojakson sisältö:**

- toimitusketjun kehittämisen keskeiset kehitysmallit, työkalut, tunnusluvut

##### **Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksossa käsitellään toimitusketjun kehittämisen osa-alueita. Tavoitteena on, että opiskelija pystyy analysoimaan yrityksen toimintoja kehittämisen näkökulmasta

##### **Edeltävät opinnot:**

Keskeisten ammatillisten opintojaksojen osaaminen.

#### **00517 Toimitusketjun johtaminen, 10 op**

##### **Opiskelija osaa:**

- hyödyntää uusimpia johtamismenetelmiä toimitusketjussa
- arvioida toimitusketjun johtamisen merkityksen yritykselle sen kilpailuedun mahdollistajana
- arvioida toimitusketjun johtamisen merkityksen omistajalle ja asiakkaalle
- hyödyntää keskeisiä toimitusketjun johtamiseen liittyviä työkaluja ja mittareita

##### **Opintojakson sisältö:**

- prosessijohtaminen eri koulukuntineen
- yrityksen logistiikkastrategia
- toimitusketjustrategia
- toimitusketjuprosessin yhteys yrityksen sisäisiin ja ulkoiisiin prosesseihin arvove

**Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksossa käsitellään toimitusketjua johtamisen näkökulmasta. Sisältönä on toimitusketju koko laajuudessaan sisältäen kaikki asiakas-/ toimittajatasot ja niiden kehittäminen.

**Edellävät opinnot:**

Keskeisten ammatillisten opintojaksojen osaaminen.

**00722 Logistiikan perusteet, 10 op****Opiskelija osaa:**

- yrityksen logistiikan osa-alueiden perustoiminnot
- muodostaa yrityksen logistisen kokonaiskuvan
- logistiikan eri osa-alueiden keskeisimmät tunnusluvut

**Opintojakson sisältö:**

- hankintatoimi
- logistiikan tietojärjestelmät
- varaston hallinta
- tuotantologistiikka
- jakelu/ kuljetus
- huolintatoiminta

**Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksossa syvennetään logistiikan osa-alueiden osaamista. Tavoitteena on logistisen toimitusketjun ymmärtäminen sekä keskeisten tunnuslukujen hallinta

**00749 International Business Management, 10 op****Opiskelija osaa:**

- \* planning and implementing the internationalisation strategy
- \* understanding the operations of a global company from the strategy's point of view
- \* carrying out a project related to international business

**Opintojakson sisältö:**

- Planning and implementing the internationalisation strategy
- International/global business management

**136 OIKEUDELLINEN ASiantuntijuus, 60 op****00417 Johdatus oikeusjärjestelmään, 15 op****Opiskelija osaa:**

- osaa oikeudelliset peruskäsitteet ja periaatteet sekä Suomen oikeusjärjestelmän rakenteen
- osaa Suomen valtiosäännön ja hallintokoneiston rakenteen, osaa tunnistaa perus- ja ihmisoikeusherkät tilanteet ja toimia niissä ihmisoikeussopimusten ja perustuslain perusoikeussäännösten edellyttämällä tavalla
- osaa kansainvälisen oikeuden keskeiset piirteet
- osaa EU:n syntyprosessin ja historiallisen kehityksen, EU:n päätöksentekojärjestelmän ja johtavat periaatteet sekä niiden liitynnän Suomen oikeusjärjestykseen
- osaa vero-oikeuden perusteet, osaa laskea mm. asunnon myyntivoittoveron määrän
- osaa käyttää oikeuslähteitä ja hyödyntää tiedonhankinnassaan erilaisia tietokantoja, myös eurooppaoikeudellisia
- osaa hankkia oikeudellista tietoa suomalaisista ja eurooppaoikeudellisista tietokannoista.
- osaa soveltaa velvoiteoikeudellisia (etenkin velkakirjaoikeudellisia ja vakuuksiin liittyviä) säännöksiä, vahingonkorvaus- ja yhtiöoikeudellisia säännöksiä työssään kohtaamissaan tilanteissa
- osaa kansainvälisen yksityisoikeuden perusteet

**Opintojakson sisältö:**

\*Suomen oikeusjärjestelmän rakenne ja julkisoikeuden perusteet  
Suomen oikeusjärjestelmän ja -järjestyksen rakenne, keskeiset oikeudelliset käsitteet ja periaatteet, oikeuslähdeoppi, oikeudellisen ratkaisutoiminnan perusteet, valtiosääntöoikeuden perusteet, perus- ja ihmisoikeudet, vero- ja EU-oikeuden perusteet  
\*Yksityisoikeuden perusteet  
velvoite-, vahingonkorvaus- ja yhtiöoikeuden perusteet

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opiskelijalle muodostuu luentojen, verkko-opetuksen ja oppimistehtävien kautta kokonaiskäsitys Suomen oikeusjärjestelmän ja oikeusjärjestyksen rakenteesta sekä julkis- ja yksityisoikeuden perusteista.

### **00418 Perhe- ja varallisuus oikeudellinen osaaminen, 12 op**

#### **Opiskelija osaa:**

- osaa kansallisen ja kansainvälisen sopimusoikeuden ja erityisen sopimusoikeuden keskeisimmät käsitteet ja periaatteet
- -osaa toimia kauppa- ja sopimusoikeudellisissa sekä perheoikeudellisissa tilanteissa oikeudellisesti ja eettisesti oikein
- osaa kiinteistöoikeuden käsitteet ja periaatteet, perehtyy kiinteistön kauppaan, lainhuudatukseen, kiinteistön panttausmenettelyyn ja kirjaamisjärjestelmään, osaa laatia kiinteistön kauppakirjan sekä lainhuuto- ja kiinnityshakemuksen
- osaa perhe-, perintö- ja parisuhdeoikeuden sekä lapsioikeuden keskeiset piirteet ja osaa toimittaa ainakin yksinkertaisemmissa tilanteissa osituksen ja perunkirjoituksen asianmukaisesti ja oikeudenmukaisella tavalla
- ymmärtää, milloin tilanne edellyttää lakimiehen puoleen kääntymistä
- osaa kauppa-, sopimus- ja perheoikeuden keskeisimmät käsitteet ruotsiksi ja pystyy toimimaan näissä yhteyksissä niin kirjallisesti kuin suullisestikin myös ruotsin kielellä

#### **Opintojakson sisältö:**

Kauppa-, sopimus- ja IT-oikeus

- irtaimen kauppa, kuluttajakauppa, kansainvälinen kauppa, julkiset hankinnat, IT-oikeus, sähköiset sopimukset, vakiosopimukset, vuokra-, toimeksianto- ja palvelusopimukset, sopimuksen tulkinnassa noudatettavat periaatteet
- Perhe- ja perintöoikeus
- aviovarallisuusjärjestelmä, avioliiton purkaminen, lapsen perheoikeudellinen asema, perintö- ja testamenttioikeus
- Kiinteistöoikeus
- kiinteistöoikeus, kiinteistön panttaus, kiinteistörekisterijärjestelmä
- Ruotsin kieli
- ruotsin kielinen kauppa-, sopimus-, varallisuus- ja perheoikeudellinen sanasto ja ruotsin kielen keskeiset rakenteet

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opiskelijalle muodostuu luentojen, verkko-opetuksen ja oppimistehtävien kautta kokonaiskuva kauppa-, sopimus-, perhe-, perintö- ja kiinteistöoikeuden perusteista.

#### **Edeltävät opinnot:**

Edeltävät opinnot: Johdatus oikeusjärjestelmään 15 op,  
Oikeudenkäyntimenettely, rikos- ja insolvenssioikeus 12 op

### **00419 Oikeudenkäyntimenettely, rikos- ja insolvenssioikeus, 12 op**

#### **Opiskelija osaa:**

- osaa rikos-, siviili- ja hallintolainkäyttöasioiden tuomioistuinkäsittelyn keskeiset piirteet
- osaa oikeudenkäyntimenettelyyn ja täytäntöönpanoon liittyvät keskeiset käsitteet ja periaatteet
- osaa toimia yksinkertaisissa rikos-, siviili- ja hallintolainkäyttöasioiden oikeudenkäynneissä asianosaisena ymmärtäen kuitenkin myös milloin tilanne edellyttää lakimiesavun käyttämistä
- osaa arvioida rikoslain säännösten soveltumista tapahtumainkuvaukseen
- osaa soveltaa esitutkintaa ja pakkokeinoja koskevia säännöksiä
- osaa toimia järkevästi omassa tai asiakkaansa maksukyvyttömyystilanteessa ja hallitsee ulosoton, konkurssin, yksityishenkilön velkajärjestelyn ja yrityssaneerauksen keskeiset piirteet

**Opintojakson sisältö:**

Rikosoikeus

-rikosoikeuden keskeiset käsitteet ja periaatteet, keskeiset rikostunnusmerkistöt, rikosoikeudellinen seuraamusjärjestelmä, oikeusapujärjestelmä

Rikos-, siviili- ja hallinto-oikeusprosessi

-rikos-, siviili-, ja hallintolainkäyttöasioiden menettelysäännökset ja oikeudenkäynnin julkisuuteen liittyvä sääntely

Insolvenssioikeus

--ulosoton, konkurssin, yksityishenkilön velkajärjestelyn ja yrityssaneerauksen edellytykset, esteet ja keskeiset piirteet

**Opintojakson kuvaus:**

Opiskelijalle muodostuu luentojen, verkko-opetuksen ja oppimistehtävien kautta kokonaiskuva siviili-, rikos- ja hallintolainkäyttöasioiden menettelysäännöksistä, rikosoikeuden aineellisesta sisällöstä, sekä ulosotosta, konkurssista, yksityishenkilön velkajärjestelystä ja yrityssaneerauksesta.

**Edeltävät opinnot:**

Edeltävät opinnot: Johdatus oikeusjärjestelmään 15 op.

**00420 Hallinto- ja työoikeus, 8 op****Opiskelija osaa:**

osaa Suomen viranomais-organisaation rakenteen ja osaa noudattaa keskeisiä hallinnon periaatteita, esim. hyvän hallinnon periaatetta julkisessa hallinnossa työskennellessään

-hallitsee kunnallisen itsehallinnon ja kuntalaisten vaikutusmahdollisuuksien keskeiset piirteet

-osaa toimia itse ja osaa ohjata organisaatiotaan toimimaan yksityisyyden suojaa ja tietosuojaa kunnioittavalla tavalla

-osaa hoitaa vastuullisesti ja lainmukaisesti työ- ja virkasuhteisiin liittyviä asioita

**Opintojakson sisältö:**

Tietosuoja ja tietoturvallisuus

-yksityisyyden ja henkilötietojen suojaa koskevat periaatteet yleisesti ja työelämän kannalta

-tietoturvallisuutta koskeva ohjeistus

Työoikeuden syventäminen (jo aiemmin suoritetun työoikeuden 3 op jälkeen)

-työturvallisuussääntely

-tapaturmavakuutus

-palkkaturvasääntely

-virkamiesoikeudellinen sääntely

-työehtosopimusjärjestelmä Hallinto- ja kunnallisoikeus

-valtion ja kunnan hallinto-organien kehitys, rakenne ja keskinäiset toimivaltasuhteet

-hallintotoiminnan ja kunnallishallinnon keskeiset säädökset, ratkaisuperiaatteet ja toimintatavat

**Opintojakson kuvaus:**

Opiskelijalle muodostuu luentojen, verkko-opetuksen ja oppimistehtävien kautta kokonaiskäsitys yleisen hallinnon ja kunnallishallinnon kehitysvaiheista, niiden nykyisestä rakenteesta, hallinnon oikeusperiaatteista ja keskeisistä normeista sekä tietosuojasta, tietoturvallisuudesta, virkamiesoikeudesta, työehtosopimusjärjestelmästä ja sosiaalisesta työoikeudellisesta sääntelystä.

**Edeltävät opinnot:**

Edeltävät opinnot: Johdatus oikeusjärjestelmään 15 op ja Oikeudenkäyntimenettely, rikos- ja insolvenssioikeus 12 op

**00421 Oikeudellisen osaamisen syventäminen, 13 op****Opiskelija osaa:**

-osaa arvioida oikeudellisen toimintaympäristön organisaatioiden toimintaa ja työskentelytapoja ja harjaantuu löytämään niistä parannusta vaativia asiantiloja

-osaa ammattikorkeakoulututkimuksen keskeiset piirteet ja osaa tehdä ammatillista kehittämis- ja tutkimustyötä oikeudellisissa toimintaympäristöissä  
-osaa oikeudellisen tutkimuksen keskeiset piirteet  
-syventää osaamistaan vuosittain vaihtuvissa teemoissa

#### **Opintojakson sisältö:**

Tutkimusmenetelmät

-kvantitatiivisten ja kvalitatiivisten menetelmien perusteet  
-johdatus oikeudellisen tutkimuksen keskeisiin piirteisiin

Orientaatio työelämään

- tutustutaan oikeudellisen toimintaympäristön organisaatioihin ja niissä tehtävään työhön

Vuosittain vaihtuvat teemat

-syvennetään oikeudellista osaamista vuosittain vaihtuvien teemojen mukaisesti

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opiskelija tutustuu luentojen, verkko-opetuksen ja opettajan järjestämien yhteisten työpaikkavierailujen avulla useiden eri työelämän organisaatioiden toimintaan ja laatii vierailukäyntien yhteydessä kuulluista luennoista opettajan ohjeen mukaisesti oppimispäiväkirjan ja oppimistehtävän

Opiskelija tutustuu luennoin, verkko-opetuksen ja oppimistehtävien avulla vuosittain vaihtuviin oikeudellisiin teemoihin sekä kvantitatiivisiin ja kvalitatiivisiin menetelmiin sekä oikeustieteelliseen tutkimukseen.

#### **Edeltävät opinnot:**

Edeltävät opinnot: Johdatus oikeusjärjestelmään 15 op, Perhe- ja varallisuus oikeudellinen osaaminen 12 op, Oikeudenkäyntimenettely, rikos- ja insolvenssioikeus 12 op sekä hallinto- ja työoikeus op.

### **019 OPINNÄYTETYÖ, 15 op**

#### **Sisältö:**

Kaikkiin Laurean koulutusohjelmiin sisältyy 15 opintopisteen laajuinen opinnäytetyö, joka kytkeytyy osaamista syventäviin opintoihin. Opinnäytetyö voi liittyä myös ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehittämistoimintaan sekä harjoitteluihin. Opinnäytetyön tekemisessä noudatetaan Laurea -ammattikorkeakoulun opinnäytetyöohjeistoa.

### **00043 Opinnäytetyö, 15 op**

#### **Opiskelija osaa:**

- esittää perusteltuja työelämää koskevia kehittämis ehdotuksia
- käsitteellistää työelämän ilmiöitä tutkittuun tietoon perustuen
- käyttää sopivia tutkimus- ja kehittämismenetelmiä uuden tiedon tuottamiseksi
- toimia kehittämishankkeissa yhteistoiminnallisesti ja vastuullisesti työelämän ja muiden yhteistyökumppanien kanssa
- arvioida omaa toimintaansa ja omia ratkaisujaan kriittisesti
- hallita kokonaisuuksia sekä esittää asiansa loogisesti ja perustellen

#### **Opintojakson sisältö:**

- opinnäytetyöprosessiin ja kehittämishankkeeseen perehtyminen ja aiheen ideointi
- opinnäytetyösuunnitelma, jossa kuvataan opinnäytetyön tausta ja tavoitteet, keskeinen aiheita koskeva tutkittu tieto, käytettävät tutkimus- ja kehittämismenetelmät sekä toteuttamissuunnitelma
- opinnäytetyön toteuttaminen
- opinnäytetyön raportointi ja julkistaminen
- kypsyysnäyte

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opinnäytetyö on osa ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehitystyötä. Se palvelee opiskelijan ammatillista kehittymistä sekä työelämää ja aluekehitystä. Opinnäytetyö kehittää työtä ja työelämän käytänteitä ja voi tuottaa myös laajemmin merkityksellisiä innovaatioita.

Opinnäytetyön lähtökohtana on työelämän kehittämishaaste. Siinä painottuu vuorovaikutus työelämän kanssa sekä tutkiva ja kehittävä työote. Opinnäytetöiden raporteissa korostuu tavoitteellisen toiminnan ja sen tulosten kuvaaminen sekä teoreettinen ja tutkimuksellinen analysointi. Opinnäytetyöt sisältävät työelämää kuvailevaa tietoa, sitä selittävää, tutkimuksellista tietoa sekä työelämää varten tuotettua uutta osaamistietoa.

Opintojakso sisältää kypsyysnäytteen suorittamisen. Kypsyysnäytteessä opiskelija osoittaa aihealueen hallintaa sekä hyvää kielitaitoa.

## **125 VAPAASTI VALITTAVAT OPINNOT, 0 op**

### **Kuvaus:**

Vapaasti valittavilla opinnoilla opiskelija syventää ja monipuolistaa eri teemoihin ja kompetensseihin soveltuvaa osaamistaan. Näiden opintojaksojen avulla opiskelijat voivat edelleen muokata opintojensa sisältöjä vastaamaan omia henkilökohtaisia intressejään ja ammatillisia tavoitteitaan.

### **Sisältö:**

Teeman alle sijoitetaan ne opintojaksot, jotka opiskelija valitsee Laurean kieliopinnoista, Laurean yhteisistä opinnoista tai toisen koulutusohjelman opetussuunnitelmasta. Teeman alle sijoitetaan myös ne toisessa korkeakoulussa (toinen ammattikorkeakoulu, yliopisto, virtuaali-amk, ulkomainen korkeakoulu) suoritettut opinnot, joille ei löydy korvaavuutta koulutusohjelman opetussuunnitelmasta, mutta jotka opiskelija haluaa liittää tutkintoonsa.

## **00501 Esimiestyö ongelmatilanteissa, 5 op**

### **Opiskelija osaa:**

- tunnistaa työ-, yksilö- ja yhteisölähtöisiä ongelmatilanteita ja niiden syntyä erilaisissa työyhteisöissä ja verkostoissa
- toimia työroolistaan käsin tilanteiden ratkaisijana, tiedostaa omat vaikutusmahdollisuutensa niiden ratkaisemisessa esimiehenä sekä tunnistaa omia kehittymismahdollisuuksiaan ongelmanratkaisussa
- kehittää alustaitoja/johtamistaitoja
- toimia vuorovaikutuksellisin keinoin ongelmatilanteiden ratkaisussa ja kykenee arvioimaan toimenpiteiden käyttökelpoisuutta
- osaa tarvittaessa käyttää ulkopuolista apua ongelmatilanteiden ratkaisuvaihtoehtona
- arvioida hyvän työn ja työhyvinvoinnin merkitystä sekä liiketaloudellisissa että voittoa tavoittelemattomissa organisaatioissa ja määritellä siltä pohjalta kehittämistavoitteita
- toteuttaa tavoitteellisen kehittämisprojektin

### **Opintojakson sisältö:**

- ongelmatilanteiden tunnistaminen, tyypittely ja jäsentäminen
- ongelmatilanteiden ratkaisu vuorovaikutuksellisin keinoin
- alais- ja esimiestaidot, asiantuntijamainen toiminta erilaisissa verkostoissa
- työyhteisön kehittämiseen liittyvä hanke

### **Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksossa syntyvä osaaminen ilmenee opiskelijan taitona tunnistaa ongelmatilanteita ja ratkaista niitä toimiessaan sekä asiantuntijan että esimiehen rooleista käsin erilaisissa verkostoissa. Opiskelija soveltaa omia vaikutusmahdollisuuksiaan ongelmatilanteiden ratkaisemisessa tunnistuen työ-, yksilö- ja työyhteisölähtöisiä ongelmatilanteita ja vahvistaa omaa osaamistaan ongelmien ratkaisuisissa. Opiskelija osaa tarvittaessa käyttää ulkopuolista apua toimiessaan eri työrooleissaan. Keskeisiä osaamisen alueita on vaikuttaa vuorovaikutuksellisin keinoin ongelmatilanteiden ehkäisyyn ja tarvittaessa niiden ratkaisuun sekä liiketaloudellisissa että voittoa tavoittelemattomissa organisaatioissa.

## **00202 Englannin kielen osaamisen lähtötasotesti, 0 op**

### **Opintojakson kuvaus:**

Opintojen alkaessa kaikki opiskelijat osallistuvat ruotsin ja englannin kielen lähtötasotesteihin, jos nämä kielet sisältyvät ammattikorkeakouluopintojen edellytyksenä olevaan aiempaan tutkintotodistukseen tai opiskelijat ovat saaneet kyseisten kielten opetusta aikaisemmin. Lähtötasotesti on kaikilla koulutusaloilla sama ja siihen voi

osallistua vain kerran. Alan vaihto Laurean sisällä ei edellytä uutta testiä. Testin avulla varmennetaan opiskelijan valmiudet kieliopintojen aloittamiseksi. Ellei opiskelija selviydy lähtötasotestistä, hän osallistuu kielen valmentavalle opintojaksolle opintojen alkuvaiheessa. Suoritettuaan valmentavat opinnot hyväksyttävästi opiskelija saa opintopisteitä luettavaksi vapaasti valittaviin opintoihin.

### **00203 Ruotsin kielen osaamisen lähtötasotesti, 0 op**

#### **Opintojakson kuvaus:**

Lähtötasotestin tekevät ne, joilla ruotsi sisältyy ammattikorkeakouluopintojen edellytyksenä oleviin aiempiin opintoihin, eivät kuitenkaan ne, joitten koulusivistyskieli on ruotsi.

Opintojen alkaessa kaikki opiskelijat osallistuvat ruotsin ja englannin kielen lähtötasotesteihin, jos nämä kielet sisältyvät ammattikorkeakouluopintojen edellytyksenä olevaan aiempaan tutkintotodistukseen tai opiskelijat ovat saaneet kyseisten kielten opetusta aikaisemmin. Lähtötasotesti on kaikilla koulutusaloilla sama ja siihen voi osallistua vain kerran. Alan vaihto Laurean sisällä ei edellytä uutta testiä. Testin avulla varmennetaan opiskelijan valmiudet kieliopintojen aloittamiseksi. Ellei opiskelija selviydy lähtötasotestistä, hän osallistuu kielen valmentavalle opintojaksolle opintojen alkuvaiheessa. Suoritettuaan valmentavat opinnot hyväksyttävästi opiskelija saa opintopisteitä luettavaksi vapaasti valittaviin opintoihin.

### **00493 Suomi toisena kielenä- lähtötasotesti, 0 op**

#### **Opintojakson kuvaus:**

Suomenkielisissä koulutusohjelmissa opiskelevat maahanmuuttajataustaiset opiskelijat suorittavat suomen kielen lähtötasotestin.

### **00194 Englannin kielen valmentavat opinnot, 3 op**

#### **Opiskelija osaa:**

- englannin perussanaston ja kieliopin
- hyödyntää erilaisia menetelmiä kielitaitonsa kehittämisessä

#### **Opintojakson sisältö:**

- englannin kielen keskeiset rakenteet
- englannin kielen perussanasto

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opiskelija harjoittaa viestintätaitojaan englannin kielessä kehittääkseen valmiuksiaan osallistua englannin kielen varsinaisiin opintoihin.

### **00195 Ruotsin kielen valmentavat opinnot, 3 op**

#### **Opiskelija osaa:**

- ruotsin perussanaston ja kieliopin
- hyödyntää erilaisia menetelmiä kielitaitonsa kehittämisessä

#### **Opintojakson sisältö:**

- ruotsin kielen keskeiset rakenteet
- ruotsin kielen perussanasto

#### **Opintojakson kuvaus:**

Opiskelija harjoittaa viestintätaitojaan ruotsin kielessä kehittääkseen valmiuksiaan osallistua ruotsin kielen varsinaisiin opintoihin.

### **00388 Suomen kielen ja viestinnän valmentavat opinnot, 3 op**

**Opiskelija osaa:**

- toimia tarkoituksenmukaisesti opiskeluajan tekstitapahtumissa
- hyödyntää kielenhuollon ja kielitiedon apuvälineitä
- ottaa vastuun tiimitöiden viestintätehtävistä

**Opintojakson sisältö:**

- henkilökohtainen viestijäprofiili
- kielitiedon ja kielenhuollon apuvälineet
- erityyppisten tekstien ja puheiden laadinnan ohjeistukset

**Opintojakson kuvaus:**

Opiskelija tulee tietoiseksi omista vahvuuksistaan viestijänä. Opiskelijan osaaminen ilmenee taitona ja halukkuutena kantaa vastuuta erilaisten tiimitöiden suullisesta ja kirjallisesta viestinnästä. Opiskelija lähestyy kielitietoa ja kielenhuoltoa aikuisen viestijän näkökulmasta ja harjaantuu käyttämään kielenhuollon apuvälineitä asiatekstin rakentamisessa.

**00522 Suomen kielen valmentavat opinnot, 3 op****Opintojakson kuvaus:**

Ellei opiskelija selviydy lähtötasotestistä, hän osallistuu kielen valmentajalle opintojaksolle opintojensa alkuvaiheessa. Kielten valmentavista opintojaksoista annetaan opiskelijalle opintopisteitä vapaasti valittaviin opintoihin, jos opiskelijan kielen lähtötaso on havaittu puutteelliseksi ja hänet on siksi ohjattu näihin kieliopintoihin.

**00189 Matematiikan valmentavat opinnot, 3 op****Opiskelija osaa:**

- koulutusalsansa matemaattisten sovellusten edellyttämät perustaidot

**Opintojakson sisältö:**

- lukion lyhyen matematiikan kertaaminen

**Opintojakson kuvaus:**

Opiskelija harjoittaa matematiikan taitojaan ja kehittää valmiuksiaan niin, että kykenee suoriutumaan varsinaisten opintojen sisältämien matemaattisten sovellusten opiskelusta.

**00566 Mentorointi ja urasuunnittelu, 5 op****Opiskelija osaa:**

- solmia yhteyksiä työelämään
- luoda verkostoja ja hyödyntää niitä ammatillisessa kehittämisessään
- markkinoida itseään ja osaamistaan

**Opintojakson sisältö:**

- ammatillinen kehittyminen
- mentorointi
- työelämävalmiudet

**Opintojakson kuvaus:**

Mentorointi tarkoittaa sitä, että kokenut henkilö jakaa osaamistaan nuorille, uraansa aloittaville henkilöille. Opintojaksossa opiskelijoille (8-12 hengen ryhmä) hankitaan henkilökohtainen mentori työelämästä 1 - 2 vuodeksi. Opiskelija tapaa mentoriaan säännöllisesti ja saa häneltä tukea ammatilliseen kasvuunsa ja kehittämiseensä. Opiskelijaryhmä ja mentoreista koostuva ryhmä kokoontuvat opintojakson vetäjän johdolla säännöllisesti pohtimaan ajankohtaisia sekä yleisesti työelämään liittyviä asioita. Opiskelija pitää koko mentoroinnin ajan oppimispäiväkirjaa kehittämisestään.

## **00567 På resande fot - studieresa till ett nordiskt land, 5 op**

### **Opiskelija osaa:**

- suunnitella ja toteuttaa opintomatkan johonkin Pohjoismaahan ja raportoida matkasta
- hyödyntää oppimaansa ruotsin kielen taitoa autenttisessa ympäristössä

### **Opintojakson sisältö:**

- kirjallinen ja suullinen viestintä
- maan yrityselämään tutustuminen
- kulttuurituntemus

### **Opintojakson kuvaus:**

Opiskelijaryhmä suunnittelee ja toteuttaa liiketalouden alaan liittyvän opintomatkan johonkin Pohjoismaahan.

### **Edeltävät opinnot:**

- opintojakso 00456 Företaget i fokus suoritettuna

## **00719 Väl bemött-kundbetjäning på svenska, 5 op**

### **Opiskelija osaa:**

- neuvoa ja palvella sekä yksityisten liikeyritysten että julkisen hallinnon asiakkaita ruotsiksi

### **Opintojakson sisältö:**

- asiakaspalvelu ruotsiksi kaupassa, pankissa, vakuutusyhtiössä
- asiakaspalvelu ruotsiksi julkisen hallinnon toimipaikoissa: KELAssa, kunnassa, verotoimistossa, poliisissa, rautateillä

### **Opintojakson kuvaus:**

Opintojaksolla harjoitellaan eri alojen sanastoa, jotta asiakaspalvelu ruotsiksi on mahdollista.

Asiakaspalvelutilanteita, sekä kirjallisia että suullisia, joko simuloidaan tai toteutetaan aidossa yhteistyössä yritysten ja/tai julkisen hallinnon kanssa.

## **00720 Vieraalla maalla businessmielessä, 5 op**

### **Opiskelija osaa:**

- suunnitella ja toteuttaa opinto-, messu- tai muun vastaavan matkan sovitulle kohdealueelle ja raportoida matkasta
- hyödyntää oppimaansa vieraan kielen taitoa autenttisessa ympäristössä

### **Opintojakson sisältö:**

- tavoitteellisen liikematkan suunnittelu, toteutus ja dokumentointi
- ryhmämatkan järjestäminen asiantuntijaryhmälle, yritykselle, asiakkaille tai muulle sovitulle kohderyhmälle
- kirjallinen ja suullinen viestintä vieraalla kielellä
- kohdealueen yrityselämään ja kulttuuriin tutustuminen, yritysvierailut

### **Opintojakson kuvaus:**

Opiskelijaryhmä suunnittelee ja toteuttaa liiketalouden alaan liittyvän matkan sovitulle kohdealueelle. Opintojakso voi syventää ja laajentaa opiskelijan jonkin muun sisältöalueen tavoitteita ja se voidaan toteuttaa hankkeena yhteistyössä paikallisten toimijoiden kanssa. Opintojakson laajuus riippuu opiskelijan työpanoksesta ja osallistumisesta. Viiden opintopisteen (5 op) laajuinen suoritus edellyttää osallistumista matkalle, jonka kustannuksiin opiskelija osallistuu.

### **Edeltävät opinnot:**

Opiskelijalla tulee olla riittävä liiketaloudellinen osaaminen sekä valmiudet toimia kansainvälisessä ympäristössä vieraalla kielellä.

## **00759 Johtajuus-Lederskap, 5 op**

**Opiskelija osaa:**

- \* hahmottaa esimiestyöskentelyn kokonaisuuden
- \* käytännön esimiestyössä tarvittavia valmiuksia.
- \* arvioida omia mahdollisuuksiaan kehittää johtamisvalmiuksiaan

**Opintojakson sisältö:**

Johtaminen tulevaisuudessa  
Johtamistyylien muuttuminen  
Esimiehen tehtävät  
Motivoinnin keinot ja merkitys esimiestyöskentelyssä  
Tunneäly esimiestyössä

**00762 Asiantuntijan viestintätaidot, 5 op****Opiskelija osaa:**

- tunnistaa omat vahvuutensa ja heikkoutensa
- asettaa itselleen kehittymistavoitteet
- käyttää vuorovaikutustaitojaan rakentavan ilmapiirin sekä tuloksellisen toiminnan aikaansaamiseksi
- aktiivisesti toimia työelämän kokous- ja neuvottelutilanteissa

**Opintojakson sisältö:**

- itsetuntemus
- viestijäkuva
- asiantuntija-alustus
- ryhmäviestintä
- neuvottelutaito
- kokoustaito

**Opintojakson kuvaus:**

Opiskelija osaa tunnistaa omat vahvuutensa ja heikkoutensa ja osaa asettaa itselleen kehittymistavoitteet. Hän osaa käyttää vuorovaikutustaitojaan avoimen ja luovan ilmapiirin sekä tuloksellisen toiminnan aikaansaamiseksi. Opiskelija osaa aktiivisesti toimia työelämän kokous- ja neuvottelutilanteissa sekä osaa valmistella, johtaa ja dokumentoida ne. Opiskelija osaa toimia tavoitteellisesti, tehokkaasti ja yhteistyöhenkisesti ryhmäviestintätilanteissa.

**Edeltävät opinnot:**

Teemojen 1 -2 opinnot

**00521 Initial Test in Finnish, 0 op****00446 Suomen kieli, 5 op****00636 Suomen kielen kirjallinen taito, 0 op****00637 Suomen kielen suullinen taito, 0 op**